

Unges omveje til uddannelse – metodebilag

Indhold

1 Generelt om vores tilgang	2
2 Analysens datagrundlag	2
2.1 Definition af populationer	2
2.2 Identificering af individer	4
2.3 Uddannelsesforløb	5
3 Kodning af tid brugt på veje og omveje til senest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse	6
3.1 Uddannelsesforløb som ikke er omvej	6
3.2 Uddannelsesforløb som er omvej	8
3.3 Beregning af tid brugt på uddannelsesforløb	18
4 Udgifter til omveje	22
4.1 Uddannelsesstøtte, SU-stipendium	22
4.2 Undervisningsudgifter	24
4.3 Potentielt tabt beskæftigelse	27
5 Bilag	31

1 Generelt om vores tilgang

I en analyse fra 2013 udarbejdet af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, AE, og Dansk Industri, DI, ser de på unges veje gennem uddannelsessystemet fra 9. klasse til senest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse. I denne analyse har vi samme fokus og har så vidt muligt fulgt samme metodiske fremgangsmåde. Det er dog ikke muligt at sammenligne resultaterne fra de to analyser 1:1, da populationerne og enkelte dele i fremgangsmåden er forskellige.

I kodningen af tid brugt på omveje er vi generelt konservative. Det betyder, at vi hellere undlader at registrere tid som omvej end at registrere for meget tid brugt på omvej. Eksempler på dette fremgår løbende i metodeafsnittet.

2 Analysens datagrundlag

I dette afsnit beskriver vi analysens datagrundlag. Først definerer vi analysens to populationer. Herefter følger en beskrivelse af, hvordan individer tilhørende de to populationer er identificeret i data. Sidst i afsnittet beskriver vi de uddannelsesforløb, der indgår i datagrundlaget. I afsnittene henviser vi til flere af Danmarks Statistiks registre:

- Elevregistret: KOTRE
- Kursistregistret: VEUV
- Uddannelsesregistret: UDDA
- Befolkningsregistret: BEF

2.1 Definition af populationer

Analysen omhandler to forskellige grupper af individer. Fælles for individerne i begge grupper er, at alle er registreret med oplysninger om 9. klasse i Elevregistret, som er hovedkilden til analysen. For begge grupper indgår kun uddannelsesforløb i analysen for uddannelser, som fremgår af Elevregistret eller Kursistregister (læs mere om uddannelsesforløbene i afsnit 2.3).

Analysens to grupper af individer kalder vi herefter for Population I og Population II. Population I, som er den største gruppe, er defineret som unge, der har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse i perioden 1. oktober 2021 til 30. september 2022. Et individ har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse, hvis man enten har fuldført en erhvervsuddannelse, erhvervsakademiuddannelse (kort videregående uddannelse), professionsbachelor (mellemlang videregående uddannelse), akademisk bacheloruddannelse (bacheloruddannelse) eller en kandidatuddannelse (lang videregående uddannelse).

Population I består af i alt 77.403 individer og alle deres uddannelsesforløb fra 9. klasse frem til og med den senest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse i 2022. Uddannelsesforløb påbegyndt efter individet er fyldt 35 år er ikke inkluderet i analysen.

Tal fra Uddannelses- og Forskningsministeriets Datavarehus og Børne- og Undervisningsministeriets Uddannelsesstatistik viser, at 99.239 individer fuldførte en erhvervskompetencegivende uddannelse i 2022. Forskellen fra Population I og de officielle tal, findes dels i at individerne skal have oplysninger om 9. klasse for at indgå i populationen, dels i at vi ikke medtager individer, som er over 35 år. Derudover sorterer vi også individer fra Population I, hvis de mangler enkelte eller flere uddannelsesforløb i Elevregistret, som er nødvendige for at opfylde adgangskravene til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Se beskrivelsen af adgangsgivende uddannelsesforløb til de forskellige uddannelser i Boks 1 "Vejle til erhvervskompetencegivende uddannelse" nedenfor.

Boks 1

Veje til erhvervskompetencegivende uddannelse

Nedenfor er de adgangsgivende uddannelser for hver enkelt erhvervskompetencegivende uddannelse vist. For alle uddannelser gælder det, at individerne også har oplysninger om afsluttet 9. klasse.

Da vi ser på omveje i uddannelsessystemet, ønsker vi oplysninger om alle uddannelsesforløb i vores data. Hvis et individ har fuldført den pågældende erhvervskompetencegivende uddannelse, men ikke har fuldført minimum ét af de adgangsgivende uddannelsesforløb i Elevregistret, udgår individet af Population I.^a I alt udgår 1.153 individer fra populationen, fordi de mangler et (eller flere) adgangsgivende uddannelsesforløb. Det kan skyldes, at individerne fx tager en uddannelse i udlandet eller over en periode har opbygget erhvervs erfaring, som også kan bidrage til optag på en uddannelse.

Erhvervsuddannelse (EUD)^b

- Folkeskolens afgangsprøve (9. eller 10. klasse)

Erhvervsakademiuddannelser (kort videregående uddannelse, KVU)^c

- Gymnasial uddannelse
- Erhvervsuddannelse

Professionsbacheloruddannelser (mellemlang videregående uddannelse, MVU)^d

- Gymnasial uddannelse
- Erhvervsuddannelse (evt. med supplering)

Universitetsbacheloruddannelser (bacheloruddannelse, BACH)^e

- Gymnasial uddannelse
 - Erhvervsuddannelse med EUX eller en erhvervsuddannelse uden EUX med gymnasial supplering
- Note: bacheloruddannelser ved konservatoriet er også placeret under uddannelsesniveaet Universitetsbacheloruddannelser, BACH. Til størstedelen af bacheloruddannelserne på konservatorierne er der ikke nogen adgangskrav men i stedet en optagelsesprøve.^f Derfor gælder ovenstående krav ikke for denne gruppe af bachelorer, hvilket vi tager højde for i analysen.

Kandidatuddannelser (lang videregående uddannelse, LVU)^g

- Gymnasial uddannelse eller erhvervsuddannelse med EUX, og en universitetsbachelor eller en professionsbachelor
- Erhvervsuddannelse, en erhvervsakademiuddannelse og/eller en professionsbachelor

a: Udover Elevregistret kan man også have fuldført en hel Hf-uddannelse via flere Hf-enkeltfagskurser, som ikke er registreret i Elevregistret men i Voksen- og kursistregistret. Det er der taget højde for i analysen.

b: [Adgangskrav | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

c: [Erhvervsakademiuddannelser — Uddannelses- og Forskningsministeriet \(ufm.dk\)](#)

d: [Professionsbacheloruddannelser — Uddannelses- og Forskningsministeriet \(ufm.dk\)](#)

e: [Adgangskrav til de videregående uddannelser | UddannelsesGuiden \(ug.dk\)](#)

f: [Bekendtgørelse om musikkonservatorierne og Operaakademiet \(retsinformation.dk\)](#) og [Musik | UddannelsesGuiden \(ug.dk\)](#)

g: [Valget af kandidatuddannelse | UddannelsesGuiden \(ug.dk\)](#)

Analysens Population II, som er den mindste gruppe, er 35-årige, der pr. 30. september 2022 ikke har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse (se definition af erhvervskompetencegivende uddannelse under Population I). Population II består af i alt 9.534 individer og deres uddannelsesforløb.

Ifølge tal fra Danmarks Statistik var der pr. 1. januar 2022 i alt 70.235 danskere på 35 år.¹ Dermed udgør Population II ca. 14 pct. af årgangen.

Til både Population I og Population II er oplysninger om individernes forældre og forældrenes højest fuldførte uddannelsesniveau knyttet.

2.2 Identificering af individer

I dette afsnit identificerer vi individer, som tilhører de to populationer. Vi bruger registre og variable fra Danmarks Statistik til at finde individer, som opfylder kriterierne for Population I og Population II.

Population I består af individer, der er registreret med oplysninger om 9. klasse i Elevregistret (pr. 30. september 2022), og som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse i 2022 (rullende år, dvs. fra 1. oktober 2021 til 30. september 2022). Afgrænsningen er lavet sådan, fordi uddannelsesåret ikke følger kalenderåret, og fordi referencedatoen for Elevregistret og Uddannelsesregistret er 30. september.

Uddannelsesforløb, som er påbegyndt i det år, personerne fylder 36 år, indgår ikke i datasættet.

Population I udtrækker vi ved at anvende Elevregistret og Befolkningsregistret:

Individer, der indgår i Population I:

- a) har oplysninger om fuldført 9. klasse i Elevregistret, og
- b) har ifølge Elevregistret fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse i 2022. Pba. afsluttede uddannelser identificeres hovedområde for hver enkelt uddannelse. Følgende hovedområder indgår i definitionen på en erhvervskompetencegivende uddannelse og er dermed inkluderet i populationen:
 - Erhvervsfaglige uddannelser²
 - Erhvervsakademiuddannelser, korte videregående uddannelser, KVVU,
 - Professionsbacheloruddannelser, mellemlange videregående uddannelser, MVU
 - Universitetsbacheloruddannelser, bacheloruddannelser, BACH,
 - Kandidatuddannelser, lange videregående uddannelser, LVU,

Den erhvervskompetencegivende uddannelse skal være afsluttet og fuldført i perioden 1. oktober 2021 til den 30. september 2022.

Individer, der ikke indgår i Population I:

- a) Personer, der er fyldt 36 år første gang, de opnår en erhvervskompetencegivende uddannelse.

¹ Tallene er hentet i Danmarks Statistiks tabel FOLK2, maj 2024. Inkluderet er 35-årige personer med dansk oprindelse, indvandrere og efterkommere. Population II er afgrænset ved, at man skal have oplysninger om 9. klasse. Dette vil ikke være tilfældet for individer, som er indvandret til Danmark efter 9. klasse, og populationen af 35-årige danskere forventes derfor at være mindre end angivet.

² Man skal som minimum have fuldført et hovedforløb for at have fuldført en erhvervsfaglig uddannelse. Erhvervsuddannelser med EUX inkluderer også studiekompetencegivende undervisning. For de merkantile uddannelser med EUX er det studiekompetencegivende forløb et selvstændigt forløb i Elevregistret på uddannelsesniveau 30, som også er uddannelsesniveau for hovedforløb. På nogle videregående uddannelser er det nok at have fuldført det studiekompetencegivende forløb uden et hovedforløb. I analysen inkluderer vi kun individer, som har fuldført et hovedforløb.

Udover uddannelses- og befolkningsoplysninger kobler vi oplysninger om og kursist- og efteruddannelse på populationen med Kursistregistret.

Population II består af individer, der er registreret med oplysninger om 9. klasse i Elevregistret (pr. 30. september 2022), og som *ikke* har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse senest i 2022 (dvs. senest den 30. september 2022). Afgrænsningen er lavet sådan, fordi uddannelsesåret ikke følger kalenderåret, og fordi referencedatoen for Elevregistret og Uddannelsesregistret er 30. september.

Individer, der indgår i Population II:

- a) har oplysninger om fuldført 9. klasse i Elevregistret, og
- b) har ifølge Elevregistret ikke fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse senest den 30. september 2022 (se definitionen af erhvervskompetencegivende uddannelse under Population I)
- c) er 35 år.

Forældrepopulation til Population I og Population II består kun af juridiske forældre fra Befolkningsregistret af september 2022. Forældre identificeres ved at anvende CPR-NR for alle individer i de to populationer og deres tilhørende CPR-NR for mor og far. Befolkningsregistret er noteret tilbage til 1987 for at identificere mødre og fædre i populationerne, som er døde. Oplysningerne om forældre bruger vi til at identificere forældrenes højest fuldførte uddannelsesniveau i Uddannelsesregistret.

2.3 Uddannelsesforløb

Analysens primære datagrundlag er Elevregistret. Elevregistret indeholder ordinære uddannelser, der er offentligt regulerede og private uddannelser, som er SU-berettigede. Voksenuddannelser og uddannelser taget i udlandet er ikke inkluderet i Elevregistret.³ I Elevregistret fremgår hvert enkelt uddannelsesforløb som en observation. Dvs. at et enkelt individ optræder flere gange i registret alt efter antallet af uddannelsesforløb, det har påbegyndt, afbrudt eller fuldført.

Udover uddannelsesforløb fra Elevregistret inkluderer vi i analysen Hf-enkeltfag og Gymnasial suppleringskursus, GSK, fra Kursistregistret. Registret er opbygget på samme måde som Elevregistret, hvor hvert enkelt kursus fremgår med sin egen observation. Hvis et individ har påbegyndt og enten afbrudt eller fuldført mere end ét kursus vil det derfor fremgå flere gange i registret.

I analysen kigger vi på uddannelsesforløb som er påbegyndt og enten fuldført eller afbrudt. Dvs. at vi ser bort fra uddannelsesforløb, individerne er i gang med.

³ [Statistikdokumentation: Elevregistret - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)

3 Kodning af tid brugt på veje og omveje til senest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse

I dette afsnit beskriver vi de regler og principper, vi har anvendt til at kode de unges uddannelsesveje.

I kodningen inddeler vi de unges uddannelsesforløb i to grupper:

- 1) Uddannelsesforløb, der er en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.
- 2) Uddannelsesforløb, der *ikke* er en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse og dermed anses for at være en omvej.

3.1 Uddannelsesforløb som ikke er omvej

Hvilke uddannelsesforløb der er en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse og dermed ikke omvej, afhænger af den pågældende erhvervskompetencegivende uddannelse og de uddannelsesforløb, hvert enkelt individ har fuldført og afbrudt mellem 9. klasse og den seneste erhvervskompetencegivende uddannelse. I Boks 1 "Veje til erhvervskompetencegivende uddannelse" på side 3 beskriver vi hvilke uddannelsesforløb, der er adgangsgivende til hver enkelt erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er udgangspunktet for hvilke uddannelser, vi ikke tæller som en omvej. Boks 2 nedenfor viser eksempler på uddannelsesveje fra 9. klasse til den erhvervskompetencegivende uddannelse, hvor alle uddannelsesforløb herimellem er en del af vejen og dermed ikke omvej.

Boks 2

Uddannelsesforløb som ikke er omvej

Nedenfor viser vi flere eksempler på uddannelsesveje, der ikke inkluderer omveje fra 9. klasse til den erhvervskompetencegivende uddannelse.

- 9. klasse → STX → Sygeplejerske
- 9. klasse → Smed
- 9. klasse → 10. klasse → Hf → Folkeskolelærer
- 9. klasse → landmand, husdyr → Agrarøkonom
- 9. klasse → HHX → Bachelor i samfundsfag → Kandidat i historie
- 9. klasse → 10. klasse → Hf → Sygeplejerske → Sundhedsplejerske
- 9. klasse → HTX → Bachelor i softwareteknologi
- 9. klasse → Salgsassistent detail → Markedsføringsøkonom

De næste to afsnit handler om, hvordan vi identificerer forløb under erhvervsuddannelser og videregående uddannelser, som er en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.

3.1.1 Kodning af erhvervsuddannelser

I august 2015 trådte en ny reform af erhvervsuddannelserne i kraft, hvor et nyt grundforløb blev indført. Individet, som vil i gang med en erhvervsuddannelse direkte efter 9. klasse eller 10. klasse, starter på Grundforløbets 1. del (GF1) op til et år efter, de har afsluttet grundskolen. Øvrige individer starter på Grundforløbets 2. del (GF2). Før

reformen var der kun ét Grundforløb (GF).⁴ Population I i analysen inkluderer både individer, som har fuldført en erhvervsuddannelse før og efter reformen, så alle tre typer grundforløb optræder i data.

I Elevregistret fremgår de tre typer af grundforløb og hovedforløb med hvert sit uddannelsesforløb. Dvs. hvert enkelt fuldført grundforløb fremgår som et forløb på uddannelsesniveau 29, og hvert enkelt fuldført hovedforløb fremgår som et forløb på uddannelsesniveau 30.⁵ Et individ kan have fuldført flere grundforløb og flere hovedforløb, hvoraf nogle af forløbene bliver medregnet i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse og andre bliver medregnet som omvej.

Som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse medregner vi forløb, der indgår i forskellige kombinationer af grundforløb og hovedforløb:

- GF1 → GF2 → Hovedforløb
- GF2 → Hovedforløb
- GF → Hovedforløb

Nogle individer tager kombinationer af flere grundforløb og/eller hovedforløb, der falder uden for ovenstående kombinationer. Vi har opstillet følgende regler til at vurdere, om et grundforløb og et hovedforløb er en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse, eller vi medregner det som omvej. Reglerne tager udgangspunkt i, om man har fuldført ét eller flere hovedforløb (som ikke er trin inden for samme uddannelse).

Ét fuldført hovedforløb: hovedforløbet er en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Alle fuldførte grundforløb medregnes som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Har man fuldført mere end ét samlet grundforløb (kombination af ét GF1 og ét GF2, eller ét GF) vil tiden brugt på nogle af grundforløbene komme til at tælle som forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse (læs mere om forsinkelse i afsnit 3.2.3 Forsinkelse på den seneste fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse).

Flere fuldførte hovedforløb: vi medregner det senest fuldførte hovedforløb som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Øvrige hovedforløb medregner vi som omvej. Individerne kan også have fuldført mere end ét grundforløb, som vi koder efter følgende principper:

- *GF1:* Det er kun muligt at fuldføre ét GF1, og et fuldført GF1 medregner vi derfor som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.
- *GF2:* Det er muligt at fuldføre flere GF2. Det senest fuldførte GF2 medregner vi som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse, mens vi medregner øvrige fuldførte GF2 som dobbeltuddannelse. Kun hvis det seneste GF2 er fuldført på 10 uger eller kortere tid, så medregner vi ikke det forudgående fuldførte GF2 som omvej men i stedet som en del af vejen. Det korte, fuldførte GF2 peger i retning af, at man har fået merit fra et tidligere GF2, og vi vil ikke overestimere omveje.
- *GF:* Det er muligt at fuldføre flere GF. Vi medregner det senest fuldførte GF som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse, mens vi medregner øvrige fuldførte GF som dobbeltuddannelse. Hvis individet både har fuldført GF2 og GF, medregner vi (alle) fuldførte GF som dobbeltuddannelse.

⁴ [Grundforløbets to dele | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

⁵ Før reformen lå grundforløbet i hovedgruppe 29 og hovedforløb i hovedgruppe 30. Med reformen af EUD i 2015 blev grundforløbet opdelt i GF1 og GF2. GF1 er generelt forberedende til erhvervsuddannelse og bliver kategoriseret som hovedgruppe 29, mens GF2 minder mere om det oprindelige grundforløb og den konkrete uddannelse, man skal tage. Derfor er GF2 i Elevregistret kategoriseret under hovedgruppe 30, mens GF1 er kategoriseret under hovedgruppe 29. I analysen kategoriseres alle grundforløb under hovedgruppe 29. Det er kun fuldførte hovedforløb, der kategoriseres under hovedgruppe 30 og dermed som en fuldført erhvervsuddannelse.

For ikke at komplicere kodningen af grundforløb og hovedforløb yderligere, tager vi ikke højde for, om de forskellige grundforløb og hovedforløb, vi medregner som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse, passer sammen ift. fagområde.

Forløb, der ikke er fuldført, medregner vi som afbrudt erhvervsuddannelse. Det samme gør sig gældende, hvis et individ kun har fuldført (op til flere) grundforløb men intet hovedforløb.

3.1.2 Kodning af videregående uddannelser

Hvis et individ har fuldført en bacheloruddannelse og en kandidatuddannelse medregner vi begge uddannelser i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Det gælder både universitetsbacheloruddannelser og professionsbacheloruddannelser som bliver efterfulgt af en kandidatuddannelse.

Hvis et individ har fuldført flere bacheloruddannelser, medregner vi den senest fuldførte bacheloruddannelse i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse, mens øvrige fuldførte bacheloruddannelser er omvej. Det gælder uanset om bacheloruddannelsen bliver efterfulgt af en kandidatuddannelse eller ej. Vi tager ikke højde for, om bachelor- og kandidatuddannelse er inden for samme fagretning.

3.2 Uddannelsesforløb som er omvej

Fra afsluttet 9. klasse til fuldført erhvervskompetencegivende uddannelse i 2022 er der en eller flere direkte veje. Uddannelsesforløb, som ikke er en del af en direkte vej, kategoriserer vi som omvej til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Vi inddeler omveje i fem forskellige kategorier:

- 1) Afbrudte uddannelser
- 2) Dobbeltuddannelser
- 3) Forsinkelse på den senest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse
- 4) Øvrige omveje i uddannelsessystemet
- 5) Pause uden for uddannelsessystemet

Nedenfor beskriver vi de forskellige typer af omveje på vejen mod den erhvervskompetencegivende uddannelse, herunder hvordan vi identificerer og koder dem, hvilket har betydning både for tiden brugt på omveje og udgifterne ved tid brugt på omveje.

3.2.1 Afbrudte uddannelser

Identificering af afbrudte uddannelser

Et uddannelsesforløb kan enten være fuldført eller afbrudt (da vi ser bort fra igangværende forløb). Hvis forløbet er afbrudt, tælles det som en afbrudt uddannelse. De fleste uddannelsesforløb fremgår som afbrudt ved, at de har værdien "0" i den afsluttende uddannelseskode (AUDD) i Elevregistret. For at identificere hvilken uddannelse individet har afbrudt, bruger vi uddannelseskoden (UDD). To typer af uddannelser vil fremgå som fuldført i Elevregistret men alligevel tælle som en afbrudt uddannelse. Det gælder gymnasiale uddannelsesforløb, hvor det afsluttende år for den pågældende uddannelse ikke er fuldført, og grundforløb på erhvervsuddannelser hvis et hovedforløb ikke er fuldført. Har et individ fx fuldført 1.g og 2.g men ikke 3.g eller 1.hf men ikke 2.hf, tæller 1.g, 2.g og 1.hf som en afbrudt gymnasial uddannelse. Har et individ fuldført et eller flere grundforløb på en erhvervsuddannelse men ikke fuldført et hovedforløb, tæller både fuldført(e) grundforløb og evt. afbrudt(e) hovedforløb som afbrudt erhvervsuddannelse.

Kodning af kategorier til afbrudt uddannelse

Vi inddeler de afbrudte uddannelsesforløb i otte forskellige kategorier ud fra de tilhørende uddannelsesniveauer, se tabel 5 i Bilag. I tabellens første kolonne fremgår de otte hovedgrupper, som vores beregning af tid brugt på afbrudte uddannelser er opdelt i. Hovedgrupperne afspejler forskellige uddannelsesniveauer.

I beregningen af undervisningsudgifter ved afbrudte uddannelser tager vi højde for, at der er forskellige takster på tværs af uddannelser inden for det samme uddannelsesniveau. Derfor er hvert uddannelsesniveau inddelt i forskellige undergrupper, som vi anvender i beregningen af uddannelsesudgifterne ved tid brugt på omveje.⁶ Læs mere i afsnittet om udgifter til omveje. Undergrupperne for gymnasial uddannelse er defineret ud fra de uddannelser, der eksisterer specifikke takster for. Undergrupperne for erhvervsuddannelserne er defineret pba. uddannelsesretninger. Der er fire hovedområder på erhvervsuddannelserne og en ekstra gruppe med øvrige uddannelser. Undergrupperne på de videregående uddannelser er defineret ud fra specifikke takstgrupper. Læs mere i afsnittet om udgifter til omveje. I tabellen er der også vist eksempler på uddannelser i hver enkelt undergruppe.

3.2.2 Dobbeltuddannelser

Identificering af dobbeltuddannelser

Hvis et individ har fuldført en eller flere uddannelser, som ikke er adgangsgivende til den senest fuldførte erhvervs-kompetencegivende uddannelse (se Boks 1 "Veje til erhvervskompetencegivende uddannelse" på s. 3) medregner vi uddannelserne som omvej.

Blandt uddannelsesforløbene, som er adgangsgivende for den senest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse, er der også forløb, vi medregner som omvej. Det er tilfældet, hvis et individ har fuldført flere uddannelser på samme uddannelsesniveau, og det ikke er en overbygning eller et trin inden for samme uddannelse. Det samme er tilfældet for uddannelser på højere uddannelsesniveau end den erhvervskompetencegivende uddannelse. Hvis et individ har fuldført flere uddannelser på samme uddannelsesniveau, og uddannelsesniveaue er adgangsgivende til den erhvervskompetencegivende uddannelse, er den generelle regel, at vi medregner det senest fuldførte uddannelsesforløb som en del af vejen, mens vi medregner tidligere fuldførte forløb som omvej.

Nedenfor gennemgår vi principperne, som vi bruger til at identificere uddannelser, vi medregner som dobbeltuddannelse for de enkelte niveauer af erhvervskompetencegivende uddannelse. For alle uddannelsesniveauer gælder det, at 10. klasseforløb, uanset om det er en almindelig offentlig 10. klasse eller på en efterskole, betragtes som omvej i form af en dobbelt uddannelse. Eneste undtagelse er, hvis 10. klasse efterfølges af en Hf-uddannelse. I det tilfælde medregner vi ikke 10. klasse som omvej. Reglen er medtaget, da det før gymnasireformen, der trådte i kraft i skoleåret 2017/2018, ikke var muligt at påbegynde en Hf, hvis ikke man forinden havde taget en 10. klasse. På trods af at gymnasireform fra 2017 ændrede ved dette og gjorde optag direkte fra 9. klasse muligt, har vi fastholdt reglen, da de fleste individer i vores to populationer har påbegyndt deres Hf-uddannelse før skoleåret 2017/2018.^{7,8}

Erhvervsuddannelse (EUD)

Blandt individer, som senest har fuldført en erhvervsuddannelse, medregner vi følgende fuldførte uddannelser som dobbeltuddannelse:

- 10. klasse.
- Uddannelser på samme niveau (dvs. ungdomsuddannelser) med undtagelse af erhvervsuddannelser, som er trin inden for samme uddannelse (se Boks 3 nedenfor).
- Uddannelser på højere niveau (dvs. alle videregående uddannelser).

⁶ Beregningen af udgifterne til SU og potentielt tabt beskæftigelse inkluderer ikke tid brugt på afbrudte uddannelser.

⁷ [Aftaletekst styrkede gymnasiale uddannelser.docx \(uvm.dk\)](#)

⁸ Hhv. 86 pct. og 98 pct. af de individer i Population I og Population II, der har afbrudt eller fuldført 1.hf, er påbegyndt uddannelsen før den 1/8/2017.

Boks 3

Trin inden for samme uddannelse – Erhvervsuddannelser

Nedenfor viser vi flere eksempler på trin inden for samme uddannelse. Begge uddannelser listet i hvert punkt er erhvervsuddannelser på uddannelsesniveau 30. Hvis et uddannelsesforløb er et trin inden for en uddannelse, så tæller ingen af uddannelsesforløbene som en dobbeltuddannelse selvom uddannelserne er på samme uddannelsesniveau. Dvs. et individ godt kan have fuldført flere erhvervsuddannelser men ingen af dem tæller som omvej, hvis det er trin inden for samme uddannelse.

- Social- og sundhedshjælper, Social- og sundhedsassistent
- Væksthusgartnerassistent, Væksthusgartner
- Automontør, Personvognsmekaniker
- Tekstil- og beklædningsassistent, Beklædningshåndværker
- Skibsassistent, Befaren skibsassistent, Kystskipper, Sætteskipper
- Landbrugsassistent, Landmand husdyr, Landmand planter, Landmand økologi, Jordbrugsmaskinfører, Produktionsleder, Virksomhedsleder, Agrarøkonom

Erhvervsakademiuddannelser, kort videregående uddannelse (KVU)

Blandt individer, som senest har fuldført en erhvervsakademiuddannelse, medregner vi følgende fuldførte uddannelser som dobbeltuddannelse:

- 10. klasse – medmindre individet har fuldført en HF, som vi medregner i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.
- Uddannelser på lavere niveau (dvs. ungdomsuddannelser) hvis der er fuldført mere end én ungdomsuddannelse og det ikke er trin inden for samme uddannelse (se Boks 3 ovenfor om erhvervsuddannelser). I udgangspunktet er det den første uddannelse, vi medregner som dobbeltuddannelse, og den seneste fuldførte uddannelse medregner vi som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Har et individ både fuldført en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse, anvender vi samme princip, medmindre erhvervsuddannelsen er kortere end tre år. Så medregner vi erhvervsuddannelsen som dobbeltuddannelse, også selvom den er fuldført på et senere tidspunkt end den gymnasiale uddannelse.
- Uddannelser på samme niveau (dvs. korte videregående uddannelser). Der er ingen trin inden for samme uddannelser på dette niveau.
- Uddannelser på højere niveau (dvs. mellemlange, bachelor- eller lange videregående uddannelser).

Professionsbacheloruddannelser, mellemlang videregående uddannelse (MVU)

Blandt individer, som senest har fuldført en professionsbacheloruddannelse, medregner vi følgende fuldførte uddannelser som dobbeltuddannelse:

- 10. klasse – medmindre individet har fuldført en HF, som vi medregner i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse
- Uddannelser på lavere niveau (dvs. ungdomsuddannelser) hvis der er mere end én ungdomsuddannelse, og det ikke er trin inden for samme uddannelse (se Boks 3 ovenfor om erhvervsuddannelser). I udgangspunktet er det den første uddannelse, vi medregner som dobbeltuddannelse, og den seneste uddannelse vi medregner som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Har et individ både fuldført en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse, anvender vi samme princip, medmindre erhvervsuddannelsen ikke giver adgang til en MVU. Så medregner vi erhvervsuddannelsen som dobbeltuddannelse, også selvom den er fuldført efter den gymnasiale uddannelse (se Boks 4 nedenfor).

- Uddannelser på lavere niveau (dvs. korte videregående uddannelser) hvis ikke den erhvervskompetencegivende MVU er en overbygning til KVVU'en, fx på 1,5 år og som kræver en KVVU fra et erhvervsakademi (se Boks 5 nedenfor).
- Uddannelser på samme niveau (dvs. mellemlange videregående uddannelser) hvis ikke den erhvervskompetencegivende MVU er en overbygning til en anden MVU, fx sundhedsplejerske og sygeplejerske (se Boks 5 nedenfor).
- Uddannelser på højere niveau (dvs. universitetsbacheloruddannelser og lange videregående uddannelser).

Boks 4

Adgang til professionsbacheloruddannelse med en erhvervsuddannelse

Nedenfor viser vi flere eksempler på erhvervsuddannelser, der giver adgang til en professionsbacheloruddannelse. Erhvervsuddannelser, der giver adgang til en professionsbacheloruddannelse, har vi identificeret ved at undersøge adgangskrav til de forskellige professionsbacheloruddannelser bl.a. via www.ug.dk.

Der kan være yderligere krav om opkvalificering, erhvervs erfaring eller lignende for at erhvervsuddannelsen giver adgang til professionsbacheloruddannelsen. Det har vi ikke taget højde for i analysen. Har et individ fuldført den pågældende erhvervsuddannelse, anser vi den for at være adgangsgivende til professionsbacheloruddannelsen.

Professionsbacheloruddannelsen står nævnt først og er efterfulgt af eksempler på erhvervsuddannelser, der giver adgang til professionsbacheloruddannelsen

- *Sygeplejerske*: Social- og sundhedsassistent
- *Fysioterapeut*: Social- og sundhedsassistent
- *Pædagog*: Social- og sundhedsassistent, Pædagogisk assistentuddannelse
- *Maskinmester*: alle erhvervsuddannelser giver adgang med specifikke krav til fag, som kan læses med et adgangskursus
- *Bygningskonstruktør*: Tømrer, Elektriker, Bygningsmaler, Murer, Bygningssnedker, Møbel-snedker, Blikkenslager og VVS, Detail, Kontor
- *Offentlig administration*: Detail, Handelsassistent, Kontor,
- *Socialrådgiver*: Social- og sundhedsassistent, Pædagogisk assistentuddannelse
- *Ergoterapeut*: Social- og sundhedsassistent, Pædagogisk assistentuddannelse, Lægeseekretær
- *Tandplejer*: Social- og sundhedsassistent, Pædagogisk assistentuddannelse, Tandklinikassistent

Hvis en erhvervsuddannelse er fuldført med EUX, giver den adgang til alle professionsbacheloruddannelser. Erhvervsuddannelser inden for finans- og kontoruddannelser er obligatoriske med EUX, og giver derfor adgang til alle professionsbacheloruddannelser. Der kan være fagspecifikke krav, som skal være opfyldt, hvilket vi ikke tager højde for.

Boks 5

Professionsbacheloruddannelser som overbygning til erhvervsakademiuddannelser eller professionsbacheloruddannelser

Nedenfor viser vi flere eksempler på professionsbacheloruddannelser, som er en overbygning til enten en erhvervsakademiuddannelse eller en anden professionsbacheloruddannelse. Overbygningen tager som regel 1,5 år:

- Industriel designer (overbygning)
- Innovation og entrepreneurship (overbygning)
- E-handel (overbygning)
- Sportsmanagement (overbygning)
- Sundhedsplejerske
- Seniorofficer

Vi identificerer overbygningsuddannelserne på to forskellige måder. Først om fremmest kigger vi på uddannelsernes navn, og hvis "overbygning" indgår i navnet, anser vi professionsbacheloruddannelsen for at være en overbygning til enten en erhvervsakademiuddannelse eller en anden professionsbacheloruddannelse. Dernæst kigger vi på varigheden af professionsbacheloruddannelserne. Hvis varigheden er omkring 1,5 år, så anser vi også uddannelsen for at være en overbygning. Her har vi ikke kigget på, som overbygningsuddannelsen er inden for samme fagretning som erhvervsakademiuddannelsen eller den anden professionsbacheloruddannelse.

Vi har også kigget på erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser inden for samme fagretning. Hvis dette er tilfældet, anser vi også professionsbacheloren for at være en overbygning, på trods af at ingen af ovenstående to første kriterier er opfyldt. Vi kan se i data, at flere individer har fuldført deres professionsbacheloruddannelse på 2,5-3 år. Når uddannelsen er inden for samme retning som en erhvervsakademiuddannelse tyder det på, at individet har fået merit for noget af sin erhvervsakademiuddannelse. Vi fastholder en konservativ tilgang og tæller derfor ikke disse erhvervsakademiuddannelser med som dobbeltuddannelse på vejen til professionsbacheloruddannelsen.

Universitetsbacheloruddannelse (BACH)

Blandt individer, som senest har fuldført en universitetsbacheloruddannelse, medregner vi følgende uddannelser som dobbeltuddannelse:

- 10. klasse – medmindre individet har fuldført en HF, som vi medregner i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.
- Uddannelser på lavere niveau (dvs. ungdomsuddannelser) hvis der er mere end én ungdomsuddannelse. I udgangspunktet er det den tidligst fuldførte uddannelse, vi medregner som dobbeltuddannelse, og den seneste fuldførte uddannelse vi medregner som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Har et individ både fuldført en erhvervsuddannelse med EUX og en gymnasial uddannelse, anvender vi samme princip. Erhvervsuddannelser uden EUX regner vi i udgangspunktet ikke for at være adgangsgivende til bacheloruddannelser.
- Uddannelser på lavere niveau (dvs. korte og mellemlange videregående uddannelser).
- Uddannelser på samme niveau (dvs. bacheloruddannelser).
- Uddannelser på højere niveau (dvs. lange videregående uddannelser).

Kandidatuddannelse, lang videregående uddannelser (LVU)

Der er mange forskellige veje, som kan give adgang til en kandidatuddannelse, hvilket også fremgår af beskrivelsen i Boks 1: "Veje til erhvervskompetencegivende uddannelse". Én vej kan fx være en gymnasial uddannelse og universitetsbachelor, og en anden vej kan fx være en erhvervsuddannelse, erhvervsakademiuddannelse og professionsbachelor som overbygning. Udgangspunktet for at bestemme uddannelsesvejen, og dermed hvilke uddannelsesforløb der skal være en del af vejen eller omvej, er, om man har fuldført en gymnasial uddannelse og en bacheloruddannelse (både professions- og universitetsbacheloruddannelse), eller man har fuldført en erhvervsuddannelse og en professionsbachelor. Nedenfor beskriver vi hvilke forløb, vi medregner som omvej i forskellige scenarier af fuldførte uddannelser før kandidatuddannelsen:

- *Gymnasial uddannelse (inkl. erhvervsuddannelser med EUX) og en universitetsbachelor*: alle andre fuldførte uddannelsesforløb medregner vi som omvej i form af dobbeltuddannelse. 10. klasse er omvej medmindre individet har fuldført en Hf-uddannelse, som vi medregner i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.
- *Gymnasial uddannelse og en professionsbachelor*: alle andre fuldførte uddannelsesforløb medregner vi som omvej i form af dobbeltuddannelse med undtagelse af erhvervsakademiuddannelser, hvis professionsbacheloren er en overbygning hertil (se Boks 5). 10. klasse er omvej medmindre individet har fuldført en Hf-uddannelse, som vi medregner i vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.
- *Erhvervsuddannelse og en professionsbachelor*: hvis ikke man har fuldført en gymnasial uddannelse, så medregner vi erhvervsuddannelsen som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Fuldførte uddannelsesforløb udover professionsbacheloruddannelsen og erhvervsakademiuddannelser, hvis professionsbacheloren er en overbygning hertil (se Boks 5), tæller som omvej i form af dobbeltuddannelse. 10. klasse er omvej.

Kodning af kategorier til dobbeltuddannelse

I vores beregning af *tid brugt på dobbeltuddannelser* er tiden inddelt i syv forskellige kategorier ud fra de tilhørende uddannelsesniveauer, se hovedgrupperne i tabel 5 i Bilag.⁹ Til beregning af *udgifter ved dobbeltuddannelse* anvender vi forskellige inddelinger af de syv hovedgrupper.

I beregningen af *undervisningsudgifter ved dobbeltuddannelse* bruger vi det mest detaljerede niveau af undergrupper, som fremgår af tabel 5 i Bilag. Detaljegraden sikrer, at vi tager højde for, at der er forskellige takster på tværs af uddannelser inden for det samme uddannelsesniveau. Undergrupperne for gymnasial uddannelse er defineret ud fra de uddannelser, der eksisterer specifikke takster for. Undergrupperne for erhvervsuddannelserne er defineret pba. uddannelsesretninger. Der er fire hovedområder på erhvervsuddannelserne og en ekstra gruppe med øvrige uddannelser. Undergrupperne på de videregående uddannelser er defineret ud fra specifikke takstgrupper. Læs mere i afsnittet om udgifter til omveje. Tabellen viser også eksempler på uddannelser i hver enkelt undergruppe.

I beregningen af *SU-udgifter ved dobbeltuddannelse* bruger vi det næstmest detaljerede niveau af undergrupper for hver af de seks hovedgrupper, som fremgår af tabel 6 i Bilag.¹⁰ Hovedgrupperne og dertilhørende undergrupper for ungdomsuddannelserne er defineret på samme måde som for undervisningsudgifterne, dvs. at undergrupperne for gymnasial uddannelse er defineret ud fra de uddannelser, der eksisterer specifikke takster for, mens undergrupperne for erhvervsuddannelserne er defineret pba. uddannelsesretninger. De fire hovedgrupper for de videregående uddannelser er kun inddelt i to undergrupper, som er defineret pba. fagretning.

⁹ Adgangseksamensforløb er sin egen kategori i beregning af tiden brugt på omveje og indgår ikke i tiden brugt på dobbeltuddannelse. For de fleste individer vil forløbet være forsinkelse, da de bruger forløbet til at komme ind på deres erhvervskompetencegivende uddannelse, og for få vil forløbet være dobbeltuddannelse, da de ikke bruger forløbet til noget.

¹⁰ Forberedende uddannelse er ikke en del af SU-beregningen, da vi kun kigger på SU til ungdoms- og videregående uddannelser.

Beregningen til *potentielt tabt beskæftigelse ved dobbeltuddannelse* er ikke opdelt i hverken hovedgrupper eller undergrupper. Her anvender vi den samlede tid, der er brugt på dobbeltuddannelse i beregningen.

Boks 6 Dobbeltuddannelser

Nedenfor viser vi flere eksempler på uddannelsesveje, der inkluderer omveje i form af dobbeltuddannelse mellem 9. klasse og den fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse. Dobbeltuddannelserne er gennemstreget.

- 9. klasse → ~~STX~~ → Frisør
- 9. klasse → ~~HTX~~ → Tømrer
- 9. klasse → ~~10. klasse~~ → HHX → Finansøkonom
- 9. klasse → HHX → ~~Finansøkonom~~ → Sygeplejerske
- 9. klasse → STX → ~~Historie (bach.)~~ → ~~Historie (c.mag.)~~ → Socialrådgiver
- 9. klasse → HHX → ~~E-designer~~ → Pædagog
- 9. klasse → STX → ~~Biologi (bach.)~~ → Politi
- 9. klasse → 10. klasse → Hf → ~~Klinisk diætetik~~ → Klinisk tandtekniker
- 9. klasse → ~~10. klasse~~ → STX → ~~Statskundskab (Bach.)~~ → Kemi (Bach.) → Kemi (cand. scient.)

3.2.3 Forsinkelse på den seneste fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse

Identificering af forsinkelse

Udover afbrudte uddannelser og dobbeltuddannelser kan studerende også blive forsinket frem til fuldførelse af den seneste erhvervskompetencegivende uddannelse fx hvis man udskyder fag undervejs. Vi definerer forsinkelse som tid, der er brugt på at færdiggøre den erhvervskompetencegivende uddannelse udover den normerede studietid. Vi anvender Danmarks Statistiks format PRIA til at fastsætte den normerede tid for hver enkelt erhvervskompetencegivende uddannelse.

Tid brugt på forsinkelse er ikke kun tid brugt på den specifikke erhvervskompetencegivende uddannelse. Hvis man fx har fuldført en universitetskandidat (LVU) i idræt, så kan man godt have fuldført selve kandidatuddannelsen på to år, dvs. uden forsinkelse, men fx brugt fire år på en gymnasial uddannelse eller fire år på bacheloruddannelsen. Alt forsinkelse på de uddannelser, som indgår i tiden brugt på den erhvervskompetencegivende uddannelse, tæller med i forsinkelse på den seneste fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse. Undtagelser til dette er Hf-enkeltfag, Gymnasial supplering og Adgangseksamen, se afsnit 3.2.4 Øvrige omveje i uddannelsessystemet.

Kodning af kategorier til forsinkelse

I vores beregning af *tid brugt på forsinkelse på fuldført uddannelse* er tiden ikke inddelt i nogen kategorier. I beregningen af *udgifter ved forsinkelse på fuldført uddannelse* inddeler vi tiden brugt på forsinkelse i kategorier for at tage højde for forskelle i udgifterne på forskellige uddannelser. Vi anvender forskellige inddelinger af tiden til de forskellige udgiftskategorier.

I beregningen af *undervisningsudgifter ved forsinkelse* inddeler vi tiden i seks hovedgrupper baseret på uddannelsesniveaue, og hver hovedgruppe inddeler vi i flere undergrupper, som fremgår af tabel 5 i Bilag.¹¹ Undergrupperne for gymnasial uddannelse er defineret ud fra de uddannelser, der eksisterer specifikke takster for. Undergrupperne for erhvervsuddannelserne er defineret pba. uddannelsesretninger. Der er fire hovedområder på erhvervsuddannelserne og en ekstra gruppe med øvrige uddannelser. Undergrupperne på de videregående uddannelser er defineret ud fra specifikke takstgrupper. Læs mere i afsnittet om udgifter ved omveje.

Beregningen af *SU-udgifter ved forsinkelse* er baseret på et mindre detaljeniveau, som fremgår af tabel 7 i Bilag. De seks hovedgrupper er ikke inddelt i nogen undergrupper.

Beregningen af *potentielt tabt beskæftigelse ved forsinkelse* er ikke opdelt i hverken hovedgrupper eller undergrupper. Her anvender vi den samlede tid, der er brugt på forsinkelse i beregningen.

3.2.4 Øvrige omveje i uddannelsessystemet

Udover tid brugt på afbrudte uddannelser, dobbeltuddannelse og forsinkelse på den seneste fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse har flere af de unge også fuldført Hf-enkeltfag, gymnasial supplering (GSK) og adgangseksamensforløb. Ud fra oplysningerne i Elev- og Kursistregistret er det ikke muligt at identificere, om hvert enkelt individ "bruger" en af de tre nævnte forløbstyper på sin vej til den erhvervskompetencegivende uddannelse. Det kan derfor både kategoriseres som tid brugt på dobbeltuddannelse eller forsinkelse. Tiden brugt på hver af de tre forløbstyper placerer vi i hver sin kategori frem for en del af dobbeltuddannelse eller forsinkelse, når vi ser på tiden brugt på omveje.

Hf-enkeltfag

Identificering af Hf-enkeltfag

Via Kursusregistret identificerer vi tid brugt på Hf-enkeltfag. Det er muligt at tage flere Hf-enkeltfag på samme tid eller enkelte fag over en længere periode. 82 pct. af individerne i Population I, der tager Hf-enkeltfag, tager mere end ét fag. I optællingen af tid brugt på omveje, herunder forsinkelse, risikerer vi at overestimere tiden brugt på omveje, hvis flere forløb ligger på samme tidspunkt men tælles med som hver deres periode. Der er ikke overlap på slut- og startdato for forløb i Elevregistret, mens det kan være tilfældet i Kursistregistret. Der kan også være overlap mellem forløb fra hvert af de to registre. Derfor sletter og retter vi nogle af kurserne fra Kursistregistret:

- *Kurser med samme start- og slutdato:* beholder ét tilfældigt kursus.
- *Kurser der har samme startdato men forskellig slutdato:* beholder kurset med længst varighed.
- *Kurser der ligger mellem forrige kursus' start- og slutdato:* Beholder kurset med længst varighed.
- *Kurser der starter mellem forrige kursus' start- og slutdato, og slutter efter forrige kursus:* Erstatte slutdato på forrige kursus med slutdatoen fra det næste kursus.
- *Kurser der overlapper med uddannelsesforløb fra Elevregistret:* Sletter kurser, som overlapper forløb fra Elevregistret. Vi anser forløb fra Elevregistret for at være de primære, så hvis kurser ligger oveni, slettes de.

For nogle af de individer, som tager flere Hf-enkeltfag, ender det ud i en reel eksamen. I optællingen af tid brugt på Hf-enkeltfag ser vi bort fra disse, da de ellers vil tælle dobbelt i opgørelsen. De indgår i stedet i optællingen af tid brugt på gymnasial uddannelse. Det er ikke muligt at se, om en person har fuldført en hel Hf-uddannelse pba. en række fuldførte Hf-enkeltfag alene i Kursistregistret og Elevregistret. Danmarks Statistik har et Kvalifikationsregister, der angiver, om et individ har fuldført en Hf-eksamen kombineret af Hf-enkeltfag. Det har ikke været muligt at tilkoble Kvalifikationsregisteret denne analyse. Derfor har vi på baggrund af de unges uddannelsesvej vurderet, om det er sandsynligt, at de har fuldført en hel Hf-uddannelse på baggrund af deres Hf-enkeltfag. Har man fx

¹¹ Forberedende uddannelse og Adgangseksamensforløb indgår ikke i beregningen for forsinkelse. Der er for få observationer for Forberedende uddannelse. Se fodnote 9.

fuldført flere Hf-enkeltfag og efterfølgende en videregående uddannelse uden at have andre ungdomsuddannelser registreret i Elevregistret, så er det meget sandsynligt, at individet har fuldført en hel Hf-uddannelse. For disse individer tæller Hf-enkeltfag med som en del af vejen til deres erhvervskompetencegivende uddannelse og ikke som forsinkelse.

Nogle kursister på Hf-enkeltfag tager få fag ad gangen. 18 pct. af dem i Population I, som har taget Hf-enkeltfag, har kun taget ét fag i alt. Få fag ad gangen betyder, at de ikke nødvendigvis er fuldtidsstuderende i den periode, de tager Hf-enkeltfag. At de ikke er fuldtidsstuderende, har ikke nogen betydning for selve tiden, de bruger på Hf-enkeltfag, og som vi anser for at være en omvej til deres erhvervskompetencegivende uddannelse. Det vil dog have betydning for udgiftsberegningen, da udgifterne er pr. fuldtidsstuderende. I sidste ende udelader vi dog tiden brugt på Hf-enkeltfag i udgiftsberegningen, se næste afsnit.

Kodning af Hf-enkeltfag til udgifter

I vores beregning af tid brugt på omveje indgår tiden brugt på Hf-enkeltfag som sin egen kategori og ikke som en underkategori til dobbeltuddannelse eller forsinkelse. For nogle individer vil tiden brugt på Hf-enkeltfag i princippet kunne tælles som dobbeltuddannelse, da de ikke ender med at bruge fagene til den erhvervskompetencegivende uddannelse, og for andre vil tiden være forsinkelse da de netop bruger fagene til den erhvervskompetencegivende uddannelse.

I beregningen af *udgifter til omveje* inkluderer vi ikke omkostningerne til Hf-enkeltfag. Det gælder for alle tre typer af omkostninger. Tid brugt på Hf-enkeltfag er ikke med i *udgiftsberegningen til undervisningsudgifter eller SU*, da det ud fra registerdata ikke er muligt at afgøre, om der er tale om brugerbetaling eller offentlig finansiering, og om den enkelte studerende er SU-berettiget eller ej.

Der er i forvejen stor usikkerhed om beregningen af *udgifterne til potentielt tabt beskæftigelse*, og for at holde det simpelt ser vi kun på tiden brugt på reelle dobbeltuddannelser eller forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse. Derfor indgår Hf-enkeltfag ikke.

Gymnasial supplering

Identificering af gymnasial supplering

Via Kursusregistret identificerer vi tid brugt på gymnasial supplering (GSK). Det er også muligt at tage flere suppleringsfag på samme tid eller enkelte fag over en længere periode. 43 pct. af dem i Population I, der tager suppleringsfag, tager mere end ét fag.

Nogle kursister på suppleringsfag tager få fag ad gangen. 56 pct. af dem i Population I, som har taget GSK, har kun taget ét fag i alt. Få fag ad gangen betyder ligesom med Hf-enkeltfag, at de studerende ikke nødvendigvis er fuldtidsstuderende i den periode, de tager suppleringsfag. At de ikke er fuldtidsstuderende, har ikke nogen betydning for selve tiden, de bruger på suppleringsfag, og som vi anser for at være en omvej til deres erhvervskompetencegivende uddannelse. Det har dog betydning for udgiftsberegningen, da udgifterne er pr. fuldtidsstuderende. Derfor justerer vi tiden brugt på suppleringsfag i forbindelse med udgiftsberegningen, så tiden brugt på suppleringsfag er for fuldtidsstuderende. Har man fx læst suppleringsfag fra den 1/8/2014 til og med den 31/7/2015, dvs. 1 år, men i perioden kun haft et undervisningsomfang svarende til 0,5 år, så nedjusterer vi tiden brugt på suppleringsfag for individet fra 1 år til 0,5 år. Det fremgår af Kursusregistret, hvor stort undervisningsomfanget er for hvert enkelt suppleringsfag.

Kodning af gymnasial supplering til udgifter

I vores beregning af tid brugt på omveje indgår tiden brugt på GSK som sin egen kategori og ikke som en underkategori til dobbeltuddannelse eller forsinkelse, ligesom tilfældet er for Hf-enkeltfag. For nogle individer vil tiden brugt på GSK i princippet kunne tælles som dobbeltuddannelse, da de ikke ender med at bruge fagene til den erhvervskompetencegivende uddannelse, og for andre vil tiden være forsinkelse da de netop bruger fagene til den erhvervskompetencegivende uddannelse.

I beregningen af *udgifter til omveje* inkluderer vi omkostningerne til GSK. Det gælder dog kun for *undervisningsudgifter*. Undervisningsudgifter til GSK er inkluderet, fordi evt. brugerbetaling, sammenlignet med Hf-enkeltfag, er minimal. I beregningen tager vi højde for evt. brugerbetaling ved at bruge *driftstilskud med fradrag for deltagerbetaling* og ikke *driftstilskud uden deltagerbetaling*. GSK er i udgangspunktet ikke et fuldtidsstudium, og derfor indgår tiden brugt på GSK ikke i udgiftsberegningen for SU. Det vil kræve en gennemgang af antallet af ugentlige timer pr. kursist for at vurdere, om vedkommende er SU-berettiget eller ej i hver enkelt uge. Vi holder beregningen simpel og konservativ ved at udelade GSK af beregningen af SU-udgifterne.

Der er i forvejen stor usikkerhed om beregningen af *udgifterne til potentielt tabt beskæftigelse*, og for at holde det simpelt ser vi kun på tiden brugt på reelle dobbeltuddannelser eller forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse. Derfor indgår GSK ikke i denne beregning.

Adgangseksamensforløb

Identificering af adgangseksamensforløb

Via Elevregistret identificerer vi tid brugt på adgangseksamensforløb.¹² Formålet med et adgangskursus er at kvalificere ansøgere uden en gymnasial eksamen til optagelse på videregående uddannelser inden for et bestemt område.¹³ Adgangsforløbet varer som regel 0,5-1,5 år men kan også tages som kortere, intensive forløb.

Kodning af adgangseksamensforløb til udgifter

I vores beregning af tid brugt på omveje indgår tiden brugt på adgangseksamensforløb som sin egen kategori og ikke som en underkategori til dobbeltuddannelse eller forsinkelse, ligesom tilfældet er for Hf-enkeltfag og GSK. For nogle individer vil tiden brugt på adgangseksamen i princippet kunne tælles som dobbeltuddannelse, da de ikke ender med at bruge fagene til den erhvervskompetencegivende uddannelse, og for andre vil tiden være forsinkelse da de netop bruger fagene til den erhvervskompetencegivende uddannelse.

I beregningen af *udgifter til omveje* inkluderer vi omkostningerne til adgangseksamen. Det gælder dog kun for *undervisningsudgifter*. Undervisningsudgifter til adgangseksamen er inkluderet, fordi adgangskurset er offentligt finansieret og dermed gratis for den studerende. Tiden brugt på adgangsforløb indgår ikke i udgiftsberegningen for SU. I udgangspunktet er adgangskursus et fuldtidsstudie, men der findes forskellige variationer, og man er fx ikke SU-berettiget hvis man i forvejen har en gymnasial uddannelse. Vi holder beregningen simpel og konservativ ved at udelade tid brugt på adgangseksamen af SU-udgifterne.

Der er i forvejen stor usikkerhed om beregningen af *udgifterne til potentielt tabt beskæftigelse*, og for at holde det simpelt ser vi kun på tiden brugt på reelle dobbeltuddannelser eller forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse. Derfor indgår adgangseksamen ikke i beregningen.

3.2.5 Pause uden for uddannelsessystemet

Pause fra uddannelse definerer vi som den tid, der går fra 9. klasse er afsluttet til den erhvervskompetencegivende uddannelse er fuldført, som ikke er brugt til uddannelse. Det er kun tid mellem to uddannelsesforløb (eller kurser), som er længere end tre måneder, vi medregner som pause. Kortere pauser medregner vi ikke, da der mellem flere uddannelsesniveauer, fx gymnasial uddannelse og videregående uddannelse, er ventetid (fx sommerferie) fra den ene uddannelse stopper til den næste uddannelse starter.

Vi medregner ikke tid brugt på pause uden for uddannelsessystemet i udgiftsberegningen, da vi ikke ved, hvad individerne bruger deres tid på. Det kan være højskole, arbejde, udlandsophold eller andet.

¹² Inkluderer adgangseksamen til ingeniøruddannelsen.

¹³ [Bekendtgørelse om adgangskursus og adgangseksamen til visse videregående uddannelser \(retsinformation.dk\)](https://www.retsinformation.dk/Bekendtgørelse-om-adgangskursus-og-adgangseksamen-til-visse-videregående-uddannelser)

Opsamling på omveje til den erhvervskompetencegivende uddannelse

Tiden brugt på afbrudte uddannelser, dobbeltuddannelser og forsinkelse udgør den samlede tid brugt på omveje i uddannelsessystemet. Den samlede tid brugt på omveje i uddannelsessystemet og uden for uddannelsessystemet inkluderer derudover tid brugt på pause, hvor man ikke er i gang med en uddannelse.

I Elevregistret er det ikke muligt at se, om dele af en uddannelse godskrives pga. en tidligere afbrudt eller fuldført uddannelse. Derfor er det ikke muligt at tage højde for, at de studerende kan have fået merit for nogle af de uddannelsesforløb, vi medregner som omvej. Hvis man har fuldført en bacheloruddannelse og efterfølgende er påbegyndt en ny bacheloruddannelse, hvor fx et halvt år godskrives pga. den første bacheloruddannelse, så vil den første bacheloruddannelse indgå som en dobbeltuddannelse med alt den tid, der er brugt på uddannelsen. Den senest fuldførte bacheloruddannelse vil indgå som en del af vejen til den erhvervskompetencegivende uddannelse.

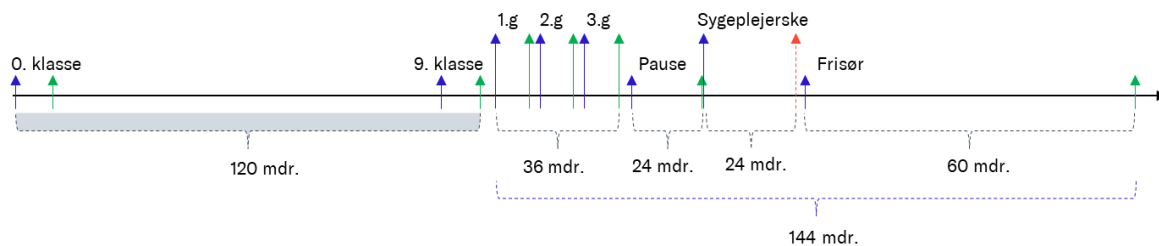
3.3 Beregning af tid brugt på uddannelsesforløb

Som tidligere beskrevet er det Danmarks Statistiks format PRIA, der anvendes til at fastsætte den normerede tid for hver enkelt erhvervskompetencegivende uddannelse. PRIA indregner tiden fra 0. klasse til uddannelsen er fuldført. Uddannelsen til sygeplejerske, som er en professionsbacheloruddannelse der normalvis tager 3,5 år at fuldføre¹⁴, er normeret til 198 måneder i PRIA. De første 10 år, dvs. 120 måneder, er grundskole fra 0. klasse til og med 9. klasse. Dernæst er der inkluderet 3 år, dvs. 36 måneder, til en gymnasial uddannelse og til sidst 3,5 år, dvs. 42 måneder, til professionsbacheloruddannelsen. Samlet set giver det 198 måneder.

Hvis et individ tager den direkte vej, vil der ikke være brugt tid på afbrudte uddannelser, dobbeltuddannelser, pauser eller være forsinkelse undervejs. Figur 1 nedenfor viser et eksempel på en uddannelsesvej. Udgangspunktet for eksemplet er et individ, som i 2022 har fuldført frisøruddannelsen (erhvervsuddannelse). Forud for frisøruddannelsen har individet påbegyndt en professionsbacheloruddannelse til sygeplejerske men afbrudt denne. Før det brugte individet tre år på en gymnasial uddannelse og havde mellem denne og sygeplejerskeuddannelsen en pause uden for uddannelsessystemet på 24 måneder. Individet havde ikke nogen pause mellem 9. klasse og starten på den gymnasiale uddannelse.

¹⁴ [Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i sygepleje \(retsinformation.dk\)](#)

Figur 1: **Eksempel på uddannelsesvej fra 0. klasse til fuldført erhvervskompetencegivende uddannelse**

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks registerdata.

Note: De blå pile illustrerer uddannelsens starttidspunkt. De grønne pile illustrerer afslutningstidspunkt af en fuldført uddannelse. Den røde, stiplede pil illustrerer afslutningstidspunkt af en afbrudt uddannelse.

Regnestykket for den tid, der er brugt på de forskellige omveje, på den erhvervskompetencegivende uddannelse, på forsinkelse mod den erhvervskompetencegivende uddannelse og i sidste ende den samlede tid brugt på omveje, kan se ud som i tabel 1 nedenfor. Beregningen af tiden brugt på de enkelte forløbstyper beskriver vi yderligere under tabellen.

Tabel 1: **Beregning af tid brugt på erhvervskompetencegivende uddannelse**

Type	Beregningsmetode	Antal mdr.
Fra start af 0. klasse til afslutning af 9. klasse	Fast for alle	120
Fra afsluttet 9. klasse til fuldført erhvervskompetencegivende uddannelse	Slutdato for erhvervskompetencegivende udd. – Slutdato for 9. klasse	144
Afbrudte uddannelser	Slutdato – Startdato	24
Dobbeltuddannelser	Slutdato – Startdato	36
Pause uden for uddannelsessystemet	Startdato kommende udd. – Slutdato tidligere udd.	24
Erhvervskompetencegivende uddannelse, i alt	Tid fra 0. til 9. klasse + Tid fra 9. kl. til erhvervskompetencegivende udd. – Tid afbrudt udd. – Tid dobbelt udd. – Pause uden for udd.-systemet	120+144-24-36-24 = 180
Uddannelsens normerede tid	PRIA-format	174
Forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse	Tid brugt på erhvervskompetencegivende udd. – PRIA-format	180-174 = 6
Samlet tid brugt på omveje i uddannelsessystemet	Forsinkelse + Dobbeltuddannelse + Afbrudte uddannelser	6+36+24 = 66
Samlet tid brugt på omveje i og uden for uddannelsessystemet	Forsinkelse + Dobbeltuddannelse + Afbrudte uddannelser + Pause uden for uddannelsessystemet	6+36+24+24 = 90

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks register PRIA.

0.-9. klasse

Vi er kun interesseret i at se på omveje i uddannelsessystemet for ungdoms- og videregående uddannelser. I analysen ser vi derfor ikke på forløb før det senest afsluttede 9. klasse-forløb. Derfor antager vi, at alle individer i analysen bruger 120 mdr. på 0.-9. klasse.

Afsluttet 9. klasse til fuldført erhvervskompetencegivende uddannelse

Da et skoleår i 9. klasse typisk går fra 1/8 til den 30/6, dvs. 11 mdr. i alt på trods af at være normeret til 12 mdr., laver vi en ny slutdato for 9. klasse, som er et år efter startdatoen. Den nye slutdato sammenholder vi med slutdatoen for den erhvervskompetencegivende uddannelse.

Afbrudte forløb

Tiden brugt på afbrudte forløb beregner vi ved at sammenholde forløbets start- og slutdato.

Dobbeltuddannelser

Tiden brugt på dobbeltuddannelser har vi i udgangspunktet beregnet ved at sammenholde uddannelsens start- og slutdato. Undtagelsen er 10. klasse og gymnasiale uddannelser (både 2- og 3-årige). For disse uddannelser laver vi en korrektion, så forløbene tæller et helt kalenderår, dvs. 12 måneder, pr. år forløbet varer. Har man fuldført 1.g, 2.g, og 3.g på tre år, vil brugen af start- og slutdatoer fra Elevregistret betyde, at dobbeltuddannelsen kun kommer til at tælle 3·10 måneder eller 3·11 måneder, dvs. 30-33 måneder i alt.¹⁵ Med korrektionen til et helt kalenderår vil den gymnasiale uddannelse i stedet tælle 36 mdr. For erhvervsuddannelser og videregående uddannelser er korrektionen ikke lavet. Erhvervsuddannelser kører ikke med faste start- og slutdatoer, og derfor bruger vi start- og slutdatoerne fra Elevregistret uden en korrektion. Vi laver heller ikke en korrektion på de videregående uddannelser for at mindske kompleksiteten. Tiden brugt på dobbeltuddannelser bliver derfor underestimeret en smule. I analysen er det dog tid brugt på 10. klasse, gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser, der er den primære kilde til tid brugt på dobbeltuddannelse. Derfor skønner vi ikke, at underestimeringen samlet set er stor. Tid mellem uddannelser, der ikke korrigeres eller er pause, vil i stedet blive talt med i tiden, der bliver brugt på den erhvervskompetencegivende uddannelse.

Pause uden for uddannelsessystemet

Vi medregner kun pauser på minimum tre måneder eller længere tid som reel pause uden for uddannelsessystemet. Det skyldes, at der mellem mange uddannelser er en kort pause hen over fx sommerferien. Det er fx tilfældet, når man færdiggør en gymnasial uddannelse og efterfølgende starter på en videregående uddannelse. Tiden herimellem indgår i PRIA som en del af den normerede tid. Derfor vil vi gerne tælle tiden med som en del af tiden brugt på den erhvervskompetencegivende uddannelse.

Erhvervskompetencegivende uddannelse

Den samlede tid, der er brugt på den erhvervskompetencegivende uddannelse, finder vi ved at lægge tiden brugt på 0.-9. klasse sammen med tiden brugt fra afsluttet 9. klasse til fuldført erhvervskompetencegivende uddannelse. Fra denne sum trækkes tid brugt på afbrudte uddannelser, dobbeltuddannelser og pause uden for uddannelsessystemet.

Forsinkelse på den seneste erhvervskompetencegivende uddannelse

Ved at sammenligne tiden brugt på den erhvervskompetencegivende uddannelse med den normerede tid for den erhvervskompetencegivende uddannelse kan vi bestemme hvor forsinket, individet har været undervejs. Vi ser bort fra negativ forsinkelse, som kan forekomme, hvis individer er hurtigere til at fuldføre en uddannelse end den er normeret til. Dvs. en evt. negativ forskel mellem tiden brugt på den erhvervskompetencegivende uddannelse og den normerede tid sættes til 0, når vi beregner populationens samlede tid brugt på omveje.

Samlet tid brugt på omvej

Når alle ovenstående tider på specifikke omveje er bestemt, kan vi beregne den samlede tid brugt på omveje. Afbrudte uddannelser, dobbeltuddannelser og forsinkelse på den seneste erhvervskompetencegivende uddannelse udgør til sammen tiden brugt på omvej i uddannelsessystemet. Samlet tid brugt på omvej i og udenfor uddannelsessystemet inkluderer også tid brugt på pause uden for uddannelsessystemet.

¹⁵ I Elevregistret ligger der ét forløb pr. år på en gymnasial uddannelse. Dvs. et individ, som har fuldført en 3-årig STX, har tre fuldførte uddannelsesforløb liggende – ét for hhv. 1.g, 2.g og 3.g.

4 Udgifter til omveje

Der medfølger samfundsmæssige omkostninger ved omveje i uddannelsessystemet. Når et individ tager en uddannelse, som i sidste ende ikke bliver brugt, er der omkostninger forbundet med det. Det inkluderer både driftsomkostninger til bygninger og personale på uddannelsesinstitutionerne, udbetaling af Statens Uddannelsesstøtte, SU, og potentielt tabt arbejdskraft ved, at man med omveje kommer senere ud på arbejdsmarkedet.

Vi laver en økonomisk beregning af hvad, det koster det offentlige, når unge tager omveje i uddannelsessystemet. Den økonomiske beregning inkluderer et skøn på tre forskellige udgifter: undervisningsudgifter, udgifter til SU og omkostningerne forbundet med potentielt tabt beskæftigelse. Undervisnings- og SU-udgifter er direkte udgifter forbundet med omveje, mens omkostningerne ved potentielt tabt beskæftigelse er indirekte omkostninger.

Det er vigtigt at understrege, at der er stor usikkerhed forbundet med beregningen af de samlede udgifter ved tiden brugt på omveje. Vi kan ikke med sikkerhed bestemme nogle af de tre typer af udgifter, og da vi ikke ønsker at overestimere udgifterne, vælger vi at korrigere tiden, så kun 80 pct. af tiden brugt på omveje er med i beregningen for hver af de tre udgiftstyper.

Ovenstående korrektion er ikke det eneste vi gør, for ikke at overestimere udgifterne. Både i beregningen af SU- og undervisningsudgifterne bruger vi den mindste takst, hvis et individ har flere uddannelser på samme niveau. Hvis man fx har fuldført to professionsbacheloruddannelser, hvoraf den ene er på takstniveau 1 og den anden på takstniveau 8, og begge uddannelser er dobbeltuddannelser, så vil den samlede tid brugt på dobbeltuddannelser på uddannelsesniveaet professionsbacheloruddannelse/MVU få tildelt takstniveau 1 (den laveste takst i dette tilfælde).

Vi laver den økonomiske beregning for Population I, som har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse, og Population II, 35-årige uden en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det er vigtigt at understrege, at udgifterne brugt på omveje afspejler de to årgange.

I de kommende afsnit beskriver vi forudsætningerne for den økonomiske beregning af tiden brugt på omveje inden for uddannelsessystemet for hver af de tre udgiftstyper. Hvert afsnit indeholder også en tabel med en oversigt over taksterne, der er anvendt til at beregne udgifterne.

4.1 Uddannelsesstøtte, SU-stipendium

Som studerende er det muligt at søge Statens Uddannelsesstøtte, SU, mens man er under uddannelse. I 2022 havde staten udgifter til SU (og andre stipendier) på ca. 22 mia. kr.¹⁶ Der findes forskellige SU-takster, som primært afhænger af, om man er studerende på en ungdoms- eller videregående uddannelse, om man er hjemmeboende eller udeboende, og sin alder.

I beregningen anvender vi indkomstoplysninger for hele den danske befolkning til at bestemme det gennemsnitlige årlige SU-træk pr. uddannelsesniveau. Vi bruger indkomstoplysninger fra 2021 sammen med uddannelsesoplysninger fra 2021 og 2022. For at indgå i populationen, skal man enten have fuldført en ungdoms- eller videregående uddannelse i 2021 eller være i gang med en ungdoms- eller videregående uddannelse i 2021. Herefter identificerer vi for hvert individ, om man har været studerende i hele 2021 eller dele af 2021. Hvis man har været studerende på flere uddannelser, der ikke er på samme uddannelsesniveau, udgår man af SU-populationen. Herefter beregner vi en SU-faktor pba. antallet af måneder, man har været studerende i 2021. Faktoren er 1, hvis man har været

¹⁶ Danmarks Statistik, tabel UOE1, 30-05-2024.

studerende på samme uddannelsesniveau hele 2021 og større end 1, hvis man kun har været studerende i dele af 2021. Har man fx været studerende i 4 måneder, er SU-faktoren lig med 3. Vi ganger SU-faktoren på den SU-indkomst, der er registreret i indkomstregistret i 2021, så vi får den gennemsnitlige årlige SU-indkomst i 2021, hvis man havde været studerende i hele 2021.

Herefter deler vi den gennemsnitlig SU-udbetaling ud på uddannelsesniveau og -retning.¹⁷ Tabel 2 nedenfor viser de forskellige takster pr. fuldtidsstuderende, som vi bruger i beregningen. Vi beregner ikke SU-udgifter for afbrudte uddannelsesforløb. Grundet forskellig tilgang til registrering af studieaktivitet på de forskellige uddannelsesinstitutioner ved vi ikke med sikkerhed, hvor længe hver enkelt studerende reelt har været studieaktiv. Det skyldes, at der ikke er entydig sammenhæng mellem de studerende start- og slutdatoer i Elevregistret og taxameterudbetalingerne. Af forsigtighedsprincip ser vi derfor bort fra tiden brugt på afbrudte forløb, når vi beregner udgifterne til SU ved omveje i uddannelsessystemet.

Vi inkluderer desuden ikke udgifterne til Hf-enkeltfag i beregningen af SU-udgifterne, da det ud fra vores registerdata ikke er muligt at afgøre, om der er tale om brugerbetaling eller offentlig finansiering, og om den enkelte studerende er SU-berettiget eller ej. GSK er i udgangspunktet ikke et fuldtidsstudium, og derfor indgår tiden brugt på GSK ikke i udgiftsberegningen for SU. Det kræver en gennemgang af antallet af ugentlige timer pr. kursist for at vurdere, om vedkommende er SU-berettiget eller ej fra uge til uge. Vi holder beregningen simpel og konservativ ved at udelade tid brugt på GSK af beregningen af SU-udgifterne.

Vi beregner generelt ikke SU-udgifter forbundet med omvej for 35-årige uden en erhvervskompetencegivende uddannelse udover deres tid brugt på fuldførte gymnasiale uddannelser. De har primært afbrudt forløb eller fuldført grundskole, 10. klasse, forberedende uddannelser, adgangseksaminer, hf-enkeltfag eller en gymnasial uddannelse. Af forsigtighed er det kun tid brugt på fuldført gymnasial uddannelse, vi beregner SU-udgifter for.

Udgifterne til forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse er baseret på gennemsnitlig SU-udbetaling for hvert af de syv overordnede uddannelsesniveauer. Udgifterne til dobbeltuddannelse er baseret på gennemsnitlig SU-udbetaling på et mere detaljeret niveau for specifikke uddannelsesretninger under hvert uddannelsesniveau.

Siden 1990'erne har der eksisteret en SU-ramme for de studerende. I udgangspunktet er det muligt at få SU til fem ungdomsuddannelser. For de videregående uddannelser har man som studerende i udgangspunktet 70 klip. Dvs. at man maksimalt kan få udbetalt SU i seks år.¹⁸ Rammen kan udvides, hvis man fx tager en erhvervsakademiuddannelse, fortsætter med en top-up professionsuddannelse og afslutter med en kandidatuddannelse.¹⁹ I beregningen tager vi ikke højde for, hvor mange uddannelser eller hvor mange år hvert enkelt individ sammenlagt har brugt på uddannelser. Derudover ved vi heller ikke, hvor store udgifterne til SU-udbetalingerne reelt er pr. uddannelsesforløb. Vi ved ikke med sikkerhed om og i hvor lang en periode, eleven har fået udbetalt SU på hvert enkelt uddannelsesforløb. Det betyder, at vi med stor sandsynlighed kommer til at overestimere udgifterne til SU. Derfor har vi korrigeret omvejstiden brugt på dobbeltuddannelse og forsinkelse, så vi kun medtager 80 pct. af tidsforbruget i udgiftsberegningen.

¹⁷ Uddannelsesretning er bestemt vha. uddannelseskoden. Til erhvervsuddannelserne anvender vi derudover hovedområde mellem-formatet og til de videregående uddannelser anvender vi fagområde overgruppe-formatet. Uddannelsesretningen samfundsfag/humanistisk/kunstnerisk (forkortet samf/hum/kunst) består af uddannelser inden for fagområderne 20, 25, 30, 35, 40, 60, 75, 98 og 99. Uddannelsesretningen teknisk/naturvidenskab/sundhed (forkortet tek/natur/sund) består af uddannelser inden for fagområderne 27, 45, 50, 55, 57, 58, 65, 70, 80).

¹⁸ [Historien om SU | SU](#)

¹⁹ [SU-klippekort til videregående uddannelser | SU](#)

Tabel 2: **Gennemsnitlig SU-udbetaling for årsstuderende pr. uddannelsesniveau, 2023-priser**

Uddannelsesniveau og -retning	Omvejstype	Gennemsnitlig SU-udbetaling, 2023-priser
Gymnasiale uddannelser	Forsinkelse	24.000
STX	Dobbeltuddannelse	21.000
HTX	Dobbeltuddannelse	23.000
HHX	Dobbeltuddannelse	23.000
HF	Dobbeltuddannelse	39.000
IB	Dobbeltuddannelse	23.000
Studenterkurser	Dobbeltuddannelse	44.000
Øvrige	Dobbeltuddannelse	15.000
Erhvervsuddannelser (EUD)	Forsinkelse	11.000
Kontor, handel og forretning	Dobbeltuddannelse	13.000
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Dobbeltuddannelse	10.000
Omsorg, sundhed og pædagogik	Dobbeltuddannelse	14.000
Teknologi, byggeri og transport	Dobbeltuddannelse	10.000
Andre erhvervsfaglige uddannelser	Dobbeltuddannelse	36.000
Adgangsgivende uddannelsesforløb	Dobbeltuddannelse	61.000
Erhvervsakademiuddannelser (KVU)	Forsinkelse	61.000
Samf/hum/kunst	Dobbeltuddannelse	62.000
Tek/natur/sund	Dobbeltuddannelse	60.000
Professionsbacheloruddannelser (MVU)	Forsinkelse	68.000
Samf/hum/kunst	Dobbeltuddannelse	65.000
Tek/natur/sund	Dobbeltuddannelse	69.000
Universitetsbacheloruddannelse (BACH)	Forsinkelse	70.000
Samf/hum/kunst	Dobbeltuddannelse	71.000
Tek/natur/sund	Dobbeltuddannelse	69.000
Kandidatuddannelser (LVU)	Forsinkelse	59.000
Samf/hum/kunst	Dobbeltuddannelse	60.000
Tek/natur/sund	Dobbeltuddannelse	58.000

Kilde: Dansk Erhverv pba. tal fra Danmarks Statistik, uddannelses- og indkomstregister fra 2021, og Bekendtgørelse af lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven).

Note: 2021-indkomst er fremskrevet med grundsatsen på 2 pct.-point og tilpasningsprocenten, som i 2022 og 2023 var hhv. -0,8 og 1. Tallene er afrundet til nærmeste hele tusinde.

4.2 Undervisningsudgifter

De selvejende uddannelsesinstitutioner har to indtægtskilder til finansiering af deres udbudte uddannelsesaktiviteter: statstilskud og egne indtægter. En del af statstilskuddet består af taxameterudbetalinger. Taxametersatserne fastsættes på finansloven, og i beregningen bruger vi takster fra finansloven 2023. Af finansloven fremgår

undervisningstaxameter, fællesudgiftstaxameter og bygningstaxameter pr. årselev for ungdomsuddannelserne og heltidstakster for de videregående uddannelser, som vi bruger til at beregne undervisningsudgifterne i analysen.²⁰ Der er ikke en entydig sammenhæng mellem de studerendes start- og slutdatoer i Elevregistret og taxameterudbetalingerne for den pågældende elev. Taxameterpenge udbetales ved studieaktivitet og det fremgår ikke af vores data, hvor vidt den studerende har været aktiv i hele indskrivningsperioden. Der er stor forskel på tværs af uddannelser ift. hvor ofte man opgør studieaktivitet. Nogle uddannelser følger op hver uge, mens andre gør det få gange om året. Når et individ starter på en uddannelse, men fx vælger at afbryde uddannelsen på et tidspunkt, kan vi ikke med sikkerhed vide, at individet har været studieaktiv i hele perioden fra startdato til den dag, uddannelsen er registreret som afbrudt i Elevregistret. Derfor er det muligt, at taxameterpengene kun er udbetalt i en kortere periode end uddannelsen er registreret til at vare. Det medfører, at vi kommer til at overestimere udgifterne ift. de faktiske taxameterudbetalinger. Vi ønsker ikke at fremstille udgifterne højere end de reelt er. Derfor korrigerer vi tiden brugt på omveje, som indgår i beregningen af undervisningsudgifterne og inkluderer kun 80 pct. af tiden. Korrektionen er lavet på al tid brugt på omveje uanset om det er brugt på afbrudt uddannelse, dobbeltuddannelse eller forsinkelse.

Tabel 3 nedenfor viser takster pr. årselev, som vi bruger i beregningen. Udover uddannelse og takst er kilden til taksten også angivet i tabellen. Vi beregner undervisningsudgifter for afbrudte uddannelsesforløb, dobbeltuddannelser og forsinkelse på den fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse. Undervisningsudgifterne beregner vi i en detaljegrad, som svarer til takstniveauerne, så vi bryder tiderne brugt på omvej ned i samme detaljegrad. Dvs. vi opdeler omvejstid brugt på gymnasiale uddannelser i de specifikke uddannelser, der eksisterer takster for (STX, HHX, HTX, HF m.fl.). Erhvervsuddannelser opdeler vi i fem grupper pba. de fire uddannelsesretninger og en kategori med øvrige erhvervsuddannelser. Erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser opdeler vi i 11 grupper, og universitetsbachelor- og kandidatuddannelser opdeler vi i tre grupper.

Taksten for Hf-enkeltfag er også angivet i tabel 3. I beregningen af undervisningsudgifterne inkluderer vi dog ikke udgiften for Hf-enkeltfag. Det skyldes, at det ud fra registerdata ikke er muligt at afgøre, om der er tale om brugerbetaling eller offentlig finansiering, og om den enkelte studerende er SU-berettiget eller ej. Undervisningsudgifter til GSK er inkluderet i beregningen af undervisningsudgifter, fordi evt. brugerbetaling, sammenlignet med Hf-enkeltfag, er minimal. I beregningen tager vi højde for evt. brugerbetaling ved at anvende *driftstilskud med fradrag for deltagerbetaling* og ikke *driftstilskud uden deltagerbetaling*.

Efter tabel 3 følger en kort beskrivelse af undervisningsudgifterne for hvert uddannelsesniveau.

²⁰ Færdiggørelsestaxameter er ikke inkluderet i undervisningsudgifterne.

Tabel 3: **Undervisningstakster pr. årselev pr. uddannelsesnivea**

Hovedgruppe (undergruppe)	Takst pr. årselev	Kilde
10. klasse		
Alm. 10. kl.	35.000	BU 2019
10. kl. efterskole	120.000	BU 2019
Hf-enkeltfag	86.000	FL2023
GSK	93.000	FL2023
Gymnasiale uddannelser		
STX	72.000	FL2023
HTX	81.000	FL2023
HHX	66.000	FL2023
HF	86.000	FL2023
IB	72.000	FL2023
Studenterkurser	112.000	FL2023
HHX (2-årig)	84.000	FL2023
Erhvervsuddannelser (EUD)		
Kontor, handel og forretning	63.000	FL2023
Fødevarer, jordbrug og oplevelser	123.000	FL2023
Omsorg, sundhed og pædagogik	108.000	FL2023
Teknologi, byggeri og transport	122.000	FL2023
Øvrige erhvervsfaglige uddannelser	104.000	FL2023
Adgangseksamensforløb	91.000	FL2023
Erhvervsakademi- (KVU) og professionsbacheloruddannelser (MVU)		
Takst 1	44.000	FL2023
Takst 2	48.000	FL2023
Takst 3	49.000	FL2023
Takst 4	52.000	FL2023
Takst 5	55.000	FL2023
Takst 6	62.000	FL2023
Takst 7	66.000	FL2023
Takst 8	69.000	FL2023
Takst 9	75.000	FL2023
Takst 10	84.000	FL2023
Takst 11	105.000	FL2023
Universitetsbachelor- (BACH) og kandidatuddannelser (LVU)		
Heltidstakst 1	34.000	FL2023
Heltidstakst 2	49.000	FL2023
Heltidstakst 3	71.000	FL2023

Kilde: Dansk Erhverv pba. tal fra Finansministeriets finanslov for 2023 (FL2023), Folketingssvar fra Børne- og Undervisningsministeriet (21. august 2020), og Pris- og lønudvikling for kommunerne fra 2019/2020 til og med 2022/2023.

Note: Udgifterne for kommunale 10. klasser og efterskole 10. klasser fra 2019 er fremskrevet med Pris- og lønudvikling for kommunerne fra 2019/2020 til og med 2022/2023-taksten.

10. klasse

I beregningen indgår både den kommunale 10. klasse og 10. klasse på efterskole. Kommunerne registrerer ikke omkostninger pr. klassetrin i folkeskolen, så der findes ikke et sikkert grundlag for at opgøre de kommunale omkostninger forbundet med 10. klasse. Børne- og Undervisningsministeren kom med et samlet nedre og øvre estimat i 2019 i et svar til Folketinget. Som i resten af beregningen vælger vi at bruge den laveste takst. 10. klasser på efterskoler er statsstøttede, og her bruger vi ligeledes tal fra 2019. Udgifterne for kommunale 10. klasser og efterskole 10. klasser fra 2019 fremskriver vi med Pris- og lønudvikling for kommunerne fra 2019/2020 til og med 2022/2023-taksten.

Ungdomsuddannelser

For hver enkelt ungdomsuddannelse findes der specifikke takster for de tre taxametre. Dvs. STX har sine egne takster, mens HTX har andre takster. Hver enkelt erhvervsuddannelse har også sine egne takster. I udgiftsberegningen samler vi alle erhvervsuddannelserne i fem grupper ud fra uddannelsernes fagområde, som også ses af tabeloversigten ovenfor.²¹ Fire af de fem grupper svarer til uddannelsesretningerne på erhvervsuddannelserne: Kontor, handel og forretning, Fødevarer jordbrug og oplevelser, Omsorg, sundhed og pædagogik, Teknologi, byggeri og transport. Den femte og sidste gruppe samler øvrige erhvervsuddannelser. Taksten for hver af de fem grupper bestemmer vi som et vægtet gennemsnit af taksten for hver enkelt erhvervsuddannelse, der indgår i gruppen. Gennemsnittet vægtes vi ift. hvor mange individer fra vores Population I, der har påbegyndt den pågældende erhvervsuddannelse.

Videregående uddannelser

For erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne er der 11 takster, som er omkostninger pr. studenterårsværk fra finansloven 2023. Hver uddannelse tildeler vi en takst pba. takstkataloget for 2023.²² For universitetsbachelor- og kandidatuddannelserne findes der tre takster. Heltidstakst 1, 2 og 3 er omkostninger pr. studenterårsværk fra finansloven 2023. De tre takster er primært opdelt efter fagområde. Heltidstakst 1 er den laveste takst og dækker hovedsageligt samfundsvidenskab og humaniora, og heltidstakst 3 er den højeste takst og dækker primært tekniske, naturvidenskabelige og sundhedsuddannelser. Heltidstakst 2 er kombinationsuddannelser. Vi inddeler først uddannelserne i to grupper for hhv. takst 1 og takst 3 pba. uddannelsesretning.²³ Samfundsvidenskabelig/humanistisk/kunstnerisk samler vi i én gruppe og teknisk/naturvidenskabelig/sundhed i en anden gruppe. Derefter identificerer vi kombinationsuddannelser og samler dem i sin egen takstgruppe.²⁴

Øvrige uddannelser

For Hf-enkeltfag og GSK findes der også takster bestemt i finansloven pr. årselev. Da mange kursister på Hf-enkeltfag og GSK ikke er fuldtidsstuderende men blot tager nogle enkelte fag, laver vi en justering af tiden brugt på omveje på de to kurser, så den afspejler fuldtidsstuderende. I sidste ende inkluderer vi dog ikke tid brugt på Hf-enkeltfag i nogen af udgiftsberegningen, da vi ikke ved, om de er selvfinansieret eller ej.

4.3 Potentielt tabt beskæftigelse

I analysen beregner vi et skøn over, hvad det koster samfundet i kroner/øre og fuldtidspersoner i potentielt tabt beskæftigelse, at der bliver brugt tid på omveje i uddannelsessystemet. Beregningen af potentialet for tabt

²¹ Vi anvender formatet Hovedområde_mellemgruppe til at identificere erhvervsuddannelsernes forskellige fagområder.

²² <https://ufm.dk/uddannelse/institutioner-og-drift/okonomi/tilskud/aktivitetstilskud/takstkataloger/tilskud-professionshøjskoler> (2023). På tidspunktet for analysen er der ikke overensstemmelse mellem uddannelsesnavne og -koder i UFM's takstkatalog og Danmarks Statistiks uddannelsesregistre. Derfor er uddannelserne opdelt i de 11 grupper efter bedste skøn.

²³ Uddannelsesretning er bestemt vha. uddannelseskoden. Takst 1 består af uddannelser inden for fagområderne 20, 25, 30, 35, 40, 60, 75, 98 og 99. Takst 3 består af uddannelser inden for fagområderne 27, 45, 50, 55, 57, 58, 65, 70, 80).

²⁴ Vi identificerer uddannelser, som i takstkataloget fremgår af takstgruppe 2, via deres uddannelsesnavn i Elevregistret.

beskæftigelse er lavet for individerne i Population I, dvs. dem der fuldfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. Der er for stor usikkerhed ved at se på potentielt tabt beskæftigelse for ufaglærte, bl.a. fordi de har et negativt bidrag til den offentlige saldo, og derfor inkluderer vi ikke en beregning på individerne i Population II uden en erhvervskompetencegivende uddannelse

Det er en potentialeberegning, hvor vi tager udgangspunkt i den uddannelse, de unge ender med at fuldføre. Når de studerende bruger tid på omvej frem mod deres seneste erhvervskompetencegivende uddannelse, fuldfører de uddannelsen på et senere tidspunkt end hvis de havde fuldført uddannelsen på normeret tid, og arbejdsmarkedet går i perioderne med omveje i uddannelsessystemet glip af deres arbejdskraft. Det er vigtigt at understrege, at det er en potentialeberegning og en engangstilføjelse til arbejdsmarkedet, vi ser på. Hvis 5.000 kandidatuddannede skærer alt deres tid brugt på omveje væk, vil det ikke betyde, at vi får 5.000 flere ud på arbejdsmarkedet. Stort set alle 5.000 ville på et tidspunkt komme ud på arbejdsmarkedet, selvom de tager omveje. Uden omvej får vi potentielt tilført knap 5.000 kandidatuddannede *tidligere* til arbejdsmarkedet.

Vores beregning er en årgangseffekt af den beskæftigelse, vi går glip af. Individerne i vores Population I har det til fælles, at de alle har fuldført en erhvervskompetencegivende uddannelse i 2022. Hvornår de fx har afsluttet 9. klasse, er påbegyndt en ungdomsuddannelse og evt. er påbegyndt en videregående uddannelse, er meget forskellig. Derfor kan vi ikke sige noget om, hvornår vi kunne have fået de nyuddannede tidligere ud på arbejdsmarkedet, hvis ikke de havde brugt tid på omvej. Nogle af de erhvervsuddannede, som først har taget en gymnasial uddannelse og dermed en dobbeltuddannelse, tog fx den gymnasiale uddannelse fra 2012-2015, nogle fra 2016-2019 og andre på andre tidspunkter. Vi kan derfor kun bruge tallene til at sige noget om årgang 2022 – dem, der fuldførte deres erhvervskompetencegivende uddannelse i 2022 – og fremtidige årgange. Hvis årgang 2025 ikke bruger tid på omveje, hvad er potentialet så målt i arbejdskraft?

I beregningen medtager vi kun tid brugt på dobbeltuddannelse og forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse, fordi vi ikke ved, hvor længe de studerende reelt er studieaktive fra de starter på en uddannelse, til de afbryder en uddannelse. Vi har, som ved de andre to udgiftstyper, lavet en korrektion på 80 pct. af tiden. Dvs. at det kun er 80 pct. tiden, der er brugt på omvej i form af dobbeltuddannelse og forsinkelse på den erhvervskompetencegivende uddannelse, vi medregner. Beregningen er kun lavet for populationen af unge med en erhvervskompetencegivende uddannelse. Deres primære omveje i uddannelsessystemet er afsluttede uddannelsesforløb, og der er for stor usikkerhed om resultaterne, hvis lignende beregningsmetode skal anvendes for ufaglærtes omveje.

Beregningen er lavet for fuldtidsbeskæftigede. Vi bruger en faktor til at omregne fra antal studerende til fuldtids-personer. Omregningen tager udgangspunkt i et eksempel på faglærte fra Finansministeriet, hvor den strukturelle beskæftigelse er 75 pct. af de studerende, og 5 pct. er helårsledige.²⁵

Udgifterne ved potentielt tabt beskæftigelse bliver som tidligere nævnt målt i en pengemæssig værdi og i antal fuldtidsbeskæftigede, som arbejdsmarkedet potentielt går glip af. Forudsætningerne for begge beregninger gennemgår vi i detaljer herunder.

4.3.1 Potentielt tabt beskæftigelse målt i kroner/øre

Den pengemæssige værdi af potentielt tabt beskæftigelse ved omvej i uddannelsessystemet opgør vi som det samlede bidrag til den offentlige saldo, hvis man i stedet for omvej havde været i beskæftigelse. Det samlede bidrag til den offentlige saldo beregner vi ved at bruge saldoeffekten pr. fuldtidsperson justeret for to faktorer: ledighed og studiejob. De to faktorer gennemgår vi længere nede. Det har været muligt at finde tal på saldoeffekten for erhvervsuddannede (170.000 kr.) og kandidatuddannede (360.000) i to beregninger fra hhv. Finansministeriet og

²⁵ [BEU Almdel endeligt svar på spørgsmål 215 Svar på BEU 215docx \(ft.dk\)](#)

Uddannelses- og Forskningsministeriet, se tabel 4. Saldovirkningen for erhvervsakademiuddannelser, KVU, professionsbacheloruddannelser, MVU, og universitetsbacheloruddannelser, BACH, er baseret på vores skøn (200.000).

Tabel 4: **Forudsætninger til beregning af beskæftigelseeffekter, pr. fuldtidsbeskæftigede og ledige, kr. pr. år**

	EUD	KVU	MVU	BACH	LVU
Saldovirkning pr. fuldtidsbeskæftigede	170.000	200.000	200.000	200.000	360.000
Indtjening ved studiejob	0	0	-125.000	-125.000	-150.000
Samlet saldo-virkning pr. fuldtidsbeskæftigede	170.000	200.000	75.000	75.000	210.000
Overførselsindkomst pr. ledig	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000	-
Indkomstskat på overførselsindkomst pr. ledig	100.000	100.000	100.000	100.000	-
Samlet saldo-virkning pr. ledig	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000	-125.000

Kilde: Dansk Erhverv pba. tal fra <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2023/nye-fleksible-universitetsveje-er-forste-udspil-i-ny-sammenhaengende-reformkurs-pa-uddannelsesområdet/faktaark-opdaterede-skon-pa-arbejdsudbud-og-virkning-pa-den-offentlige-saldo.pdf>, og [BEU Alm del endeligt svar på spørgsmål 215 Svar på BEU 215docx \(ft.dk\)](#)

Note: Overførselsindkomst og indkomstskat på overførselsindkomst for EUD, KVU, MVU og BACH er baseret på "Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 185 (Alm. del) af 28. april 2023". Til kandidatuddannede, LVU, anvender vi i stedet udgiften for ledige, som er angivet i UFM-kilden ovenfor.

Ledighed

Det er ikke alle nyuddannede, som ville være kommet direkte ud i beskæftigelse, hvis de ikke brugte tid på omveje i uddannelsessystemet. En del vil være ledige og dermed trække på den offentlige saldo i stedet for at bidrage til den. Trækket på den offentlige saldo ved ledighed antager vi at være den samme på tværs af uddannelsesniveau. Det betyder, at andelen af de nyuddannede, som vil ende som helårsledige er 5 pct., gennemsnitlig overførselsindkomst er 200.000 kr. og gennemsnitlig indkomstskat af overførselsindkomst er 100.000 kr. uanset uddannelsesniveau, se tabel 4.

Studiejob

Der er mange studerende, der i løbet af deres studietid også har et arbejde og dermed har en indtjening i perioden som studerende. Den potentielle saldo-virkning ved at blive hurtigere færdig med at studere vil derfor være lavere for de studerende, der har et studiejob.

Et individ, der færdiggør en kandidatuddannelse, kan på et tidligere tidspunkt have været i gang med en professionsbachelor og i den givne periode haft et job ved siden af studiet. Det har vi ikke taget højde for i beregningen. Potentialeberegningen ser på den alternative indkomst ved at være uddannet frem for studerende på den senest fuldførte erhvervskompetencegivende uddannelse. Derfor er det den gennemsnitlige årlige indtjening som studerende på den seneste erhvervskompetencegivende uddannelse, vi fratrækker saldo-virkningen. Gennemsnitlig årlig

indtjening for kandidatstuderende er beregnet til at være 150.000 kr. af Uddannelses- og Forskningsministeriet, se tabel 4. På baggrund af den beregning, skønner vi den gennemsnitlige årlige indtjening for studerende på en universitetsbacheloruddannelse, BACH, og professionsbacheloruddannelse, MVU, til at være 125.000 kr. For de erhvervs- og erhvervsakademiuddannede justerer vi ikke med en eventuel indtjening fra et studiejob, da vi i mindre grad vurderer, at det er relevant for disse uddannelsesniveauer.

4.3.2 Potentielt tabt beskæftigelse målt i antal fuldtidsbeskæftigede

Udover at se på værdien i kroner/øre af potentielt tabt beskæftigelse ved omvej kan vi også opgøre det i antal fuldtidsansatte. Vi kender antallet af individer, der fuldfører en uddannelse inden for hvert af de fem uddannelsesniveauer. I potentialeberegningen går vi fra at se på antal studerende til antal fuldtidspersoner. Vi anvender et regneeksempel, som Finansministeriet har lavet på arbejdsudbudseffekten for faglærte ved at udtræde på arbejdsmarkedet ét år tidligere med en fuldført erhvervsuddannelse. Det betyder, at den strukturelle beskæftigelse i fuldtidspersoner er 75 pct. for de studerende. Det er muligt, at den strukturelle beskæftigelse er større for de videregående uddannelser, men for ikke at overestimere potentialet anvender vi det samme tal i omregningen fra studerende til fuldtidspersoner uanset uddannelsesniveau.

5 Bilag

Tabel 5: **Kodning af afbrudte uddannelser, dobbeltuddannelser og forsinkelse på den seneste erhvervs-kompetencegivende uddannelse til undervisningsudgifter**

Hovedgruppe	Undergruppe	Uddannelsesniveau	Omvej	Eksempler på uddannelser
Forberedende uddannelse		10, 15	Afbrudt udd., Dobbeltudd.	10. klasse, 11. klasse, Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), Kombineret Ungdomsuddannelse (KUU), Erhvervsgrunduddannelse (EGU)
Gymnasial uddannelse	STX	20	Afbrudt udd., Dobbeltudd., Forsinkelse	STX
	HHX	20		HHX
	HTX	20		HTX
	HF	20		HF
	IB	20		IB
Erhvervsuddannelse (EUD grundforløb og hovedforløb)	Kontor, handel og forretning	29, 30	Afbrudt udd., Dobbeltudd., Forsinkelse	Detail, Engros, Kontor
	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	29, 30		Kok, Mejerist, Dyrepasser
	Omsorg, sundhed og pædagogik	29, 30		Social- og sundhedsassistent, Tandklinikassistent, Fodterapeut
	Teknologi, byggeri og transport	29, 30		Elektriker, Tømrer, Urmager
	Andre erhvervsfaglige uddannelser	29, 30		Kirkemusiker, Kystskipper, Sætteskipper
Adgangs-eksamensforløb		35	Afbrudt udd.	FIF flygtninge adgangskursus til videregående uddannelser, Adgangseksamen til ingeniøruddannelsen
Erhvervsakademi-uddannelser (KVU)	Takst 1	40	Afbrudt udd., Dobbeltudd., Forsinkelse	Finansøkonom, Politikadet, Administrationsøkonom
	Takst 2	40		
	Takst 3	40		
	Takst 4	40		Logistikøkonom
	Takst 5	40		
	Takst 6	40		Multimediedesigner, Datamatiker
	Takst 7	40		Byggekoordinator, Produktionsteknolog
	Takst 8	40		Designeteknolog, Jordbrugsteknolog, Kort- og landmålingstekniker
	Takst 9	40		Miljøteknolog, Automationsteknolog, Driftsteknolog
	Takst 10	40		Laborant, Mejeridrift, Procesteknolog
	Takst 11	40		
Professionsbachelor-uddannelser (MVU)	Takst 1	50	Afbrudt udd., Dobbeltudd., Forsinkelse	Pædagog, Natur- og kulturformidling, Sportsmanagement (overbygning), Soci- alrådgiver
	Takst 2	50		Fysioterapeut, Ergoterapeut, Fotojournalist
	Takst 3	50		Folkeskolelærer
	Takst 4	50		
	Takst 5	50		Optometri, TV- og medietilrettelæggelse
	Takst 6	50		

	Takst 7	50		Animation, Grafisk kommunikation, Softwareudvikling (overbygning)
	Takst 8	50		Design og business (overbygning), Katastrofe- og risikomanagement
	Takst 9	50		Sygeplejerske, Maskinmester
	Takst 10	50		Bioanalytiker, Laboratorie-, fødevare- og procesteknologi
	Takst 11	50		Radiograf, Jordemoder
Universitetsbacheloruddannelser (BACH)	Heltidstakst 1	60	Afbrudt udd., Dobbeltudd., Forsinkelse	Arkæologi, Filosofi, Jura
	Heltidstakst 2	60		Kommunikation, Journalistisk, International virksomhedskommunikation, Idræt
	Heltidstakst 3	60		Biokemi, Sundhed og ernæring, Robotteknologi
Kandidatuddannelser (LVU)	Heltidstakst 1	70	Afbrudt udd., Dobbeltudd., Forsinkelse	Erhvervsøkonomi, Historie, Teologi
	Heltidstakst 2	70		Folkesundhedsvidenskab, Matematik, Film- og medievidenskab
	Heltidstakst 3	70		Medicin, Informationsteknologi, Bygningsdesign

Kilde: Dansk Erhverv pba. data fra Danmarks Statistiks Elevregister og UFM's takstkataloger ([Takstkataloger – Uddannelses- og Forskningsministeriet \(ufm.dk\)](#))

Note: Af UFM's takstkataloger for erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser fremgår ikke uddannelser i alle takstgrupper, og derfor er nogle af cellerne i tabellen tomme. Heltidstakst 1=Undervisning og læring, Humanistisk, Samfundsvidenskab, Erhvervsøkonomi, administration og jura, Jordbrug, skovbrug og fiskeri, Forsvar, politi og sikkerhed. Heltidstakst 2=Kombinationsuddannelser. Heltidstakst 3=Audiovisuel teknik og medieproduktion, Naturvidenskab, Informations- og kommunikationsteknologi (IKT), Mekanik, jern og metal, Bygge- og anlægsteknik, Social og sundhed, Service, Transport.

Tabel 6: **Kodning af dobbeltuddannelser til SU-udgifter**

Hovedgruppe	Undergruppe	Uddannelsesniveau	Eksempler på uddannelser
Gymnasial uddannelse	STX	20	STX
	HHX	20	HHX
	HTX	20	HTX
	HF	20	HF
	IB	20	IB
	Stuenterkursus	20	Stuenterkursus
Erhvervsuddannelse (EUD grundforløb og hovedforløb)	Kontor, handel og forretning	29, 30	Detail, Engros, Kontor
	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	29, 30	Kok, Mejerist, Dyrepasser
	Omsorg, sundhed og pædagogik	29, 30	Social- og sundhedsassistent, Tandklinikassistent, Fodterapeut
	Teknologi, byggeri og transport	29, 30	Elektriker, Tømrer, Urmager
	Andre erhvervsfaglige uddannelser	29, 30	Kirkemusiker, Kystskipper, Sætteskipper
Erhvervsakademi-uddannelser (KVU)	Samfundsfaglig/humanistisk/kunstnerisk	40	Markedsføringsøkonom, Finansøkonom, E-designer
	Teknisk/naturvidenskab/sundhed	40	Datamatiker, Laborant, Fødevareteknolog
Professionsbachelor-uddannelser (MVU)	Samfundsfaglig/humanistisk/kunstnerisk	50	Design, Dramatiker, Journalist, Officer
	Teknisk/naturvidenskab/sundhed	50	Sygeplejerske, Radiograf, Diplomingeniør
Universitetsbachelor-uddannelser (BACH)	Samfundsfaglig/humanistisk/kunstnerisk	60	International virksomhedskommunikation, Erhvervsøkonomi, Filosofi
	Teknisk/naturvidenskab/sundhed	60	Robotteknologi, Fysik, Datalogi
Kandidatuddannelser (LVU)	Samfundsfaglig/humanistisk/kunstnerisk	70	Didaktik, Jura, Sociologi, Teologi
	Teknisk/naturvidenskab/sundhed	70	Idræt, Biologi, Matematik, Medicin

Kilde: Dansk Erhverv pba. data fra Danmarks Statistiks Elevregister.

Tabel 7: **Kodning af forsinkelse på fuldført uddannelse til SU-udgifter**

Hovedgruppe	Uddannelsesniveau	Eksempler på uddannelser
Gymnasial uddannelse	20	STX, HHX, HTX, Hf
Erhvervsuddannelse (EUD grundforløb og hovedforløb)	29, 30	Detail, Kok, Social- og sundhedsassistent, Elektriker, Kystskipper
Erhvervsakademiuddannelser (KVU)	40	Markedsføringsøkonom, Datamatiker, Laborant
Professionsbacheloruddannelser (MVU)	50	Design, Dramatiker, Sygeplejerske, Radiograf
Universitetsbacheloruddannelser (BACH)	60	Erhvervsøkonomi, Filosofi, Robotteknologi, Fysik
Kandidatuddannelser (LVU)	70	Didaktik, Jura, Idræt, Matematik

Kilde: Dansk Erhverv pba. data fra Danmarks Statistiks Elevregister.

DANSK ERHVERV

Børsen
1217 København K

www.danskerhverv.dk

info@danskerhverv.dk
T. + 45 3374 6000

Vi handler på vegne af vores medlemmer

I Dansk Erhverv handler vi hver dag på vegne af 18.000 medlemsvirksomheder og flere end 100 brancheforeninger. Vi er erhvervsorganisation og arbejdsgiverforening for et af verdens mest handlekraftige erhvervsliv.

Vi tilbyder rådgivning inden for medarbejder- og virksomhedsforhold og politisk gennemslagskraft. Vores indsatser bygger på medlemmernes aktive deltagelse i netværk og udvalg.

I Dansk Erhverv arbejder vi hver dag for, at Danmark bliver verdens bedste land at drive virksomhed i. Til gavn for arbejdspladser, velstand og Danmark i fremgang.

Vi arbejder for et Danmark med sammenhængskraft og handlekraft.